

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

Bakalářská práce

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra pomocných věd historických a archivnictví

**Spolkový život v Tišnově v období první republiky na příkladu
studentského spolku Barák**

Bakalářská práce

Autor: Radek Vágner
Studijní program: B 7105 Historické vědy
Studijní obor: Archivnictví – historie
Vedoucí práce: doc. PhDr. Marta Kohárová, CSc.

Hradec Králové, 2016

Zadání bakalářské práce

Autor: Radek Vágner

Studium: F12248

Studijní program: B7105 Historické vědy

Studijní obor: Archivnictví - historie

Název bakalářské práce: **Spolkový život v Tišnově v období první republiky na příkladu studentského spolku Barák**

Název bakalářské práce AJ: Club Life in Tišnov in the Period of the First Republic Demonstrated on the Example of the Barák Students Club

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Cílem bakalářské práce je představit spolkový život a propagaci spolků v Tišnově v období Republiky Československé (1918-1939) na příkladu Spolku studentstva Barák. Práce se zaměří na činnost spolku, jeho propagaci a vzájemnou spolupráci s ostatními vlasteneckými spolky a organizacemi. Zásady pro vypracování: pramenný výzkum, analýza, syntéza, biografická metoda

Prameny: SOkA Brno-venkov, fond Barák, spolek studentstva na Tišnovsku SOkA Brno-venkov, fond Archiv města Tišnova MZA v Brně, fond Spolkový katastr Brno-venkov Literatura: BARTOŠ, Josef. Spolky podle územně správní struktury jižní Moravy po roce 1918. In: Politické strany a spolky na jižní Moravě Břeclav - Brno : OA Břeclav, 1993 DUREC, Ivo. Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku. Kulturní a společenský význam jednoho spolku v Tišnově v letech 1884-1918. In: Jižní Morava: vlastivědný sborník Brno: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně HÁJEK, Jan. Perličky z minulého století. /spolkový život Tišnovsko/ Tišnovsko, 19, 1998, č. 3 HÁJEK, Jan. Staré tišnovské spolky, NT, 1972 CHOCHOLÁČ, Bronislav. Matice moravská: Dějiny spolku od počátku do současnosti. Brno: Matice moravská, 1997 JANÁK, Jan. Spolky v českých zemích do roku 1951. In: Politické strany a spolky na jižní Moravě. XXII. Mikulovské sympozium 1992. Brno, 1993. URBÁNEK, Josef František. Tišnov a Tišnovsko: rukověť pro školu a dům. Žďár na Moravě: J. Toman, 1908

Garantující pracoviště: Katedra pomocných věd historických a archivnictví, Filozofická fakulta

Vedoucí práce: doc. PhDr. Marta Kohárová, CSc.

Oponent: doc. Mgr. Petr Grulich, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 28.5.2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval pod vedením vedoucí bakalářské práce samostatně a uvedl jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Brně dne 7. 6. 2016

Poděkování

Děkuji paní doc. PhDr. Martě Kohárové, CSc. za odborné vedení mé bakalářské práce a za cenné rady poskytnuté v průběhu jejího zpracování. Mé poděkování patří rovněž pracovníkům Státního okresního archivu Brno-venkov za pomoc při vyhledávání v archivních fondech.

Anotace

VÁGNER, Radek. *Spolkový život v Tišnově v období první republiky na příkladu studentského spolku Barák*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 2016, 86 s. Bakalářská práce

Hlavním tématem bakalářské práce je popis spolkového života v Tišnově v letech 1918 – 1938 na příkladu studentského spolku Barák. Práce se zaměřuje na politicko-demografické poměry v Tišnově během sledovaného období, představuje studentský spolek Barák, jeho stanovy a členskou základnu. Dále se zabývá činností spolku v jednotlivých letech a vzájemnou spoluprací spolku Barák s ostatními organizacemi. Zvláštní pozornost je věnována hospodaření spolku, dochovaným spolkovým materiálům a též významným osobnostem, které byly členy spolku.

Klíčová slova: Tišnov, historie, spolky, Barák

Annotation

VÁGNER, Radek. *Spolkový život v Tišnově v období první republiky na příkladu studentského spolku Barák*. Hradec Králové: Faculty of Arts, University of Hradec Králové, 2016, 86 pp. Bachelor Degree Thesis.

The main topic of this Bachelor's Thesis is the description of the club life in Tišnov in 1918 – 1938 shown on the example of the students' club Barák. The thesis concentrates on the political-demographic circumstances in Tišnov during the studied period, it introduces the students' club Barák, its statutes and members. Further, it covers the activity of the club in the individual years and the cooperation of the Barák club with other organisations. Special attention is paid to the management of the club, to the documents of the club which were preserved and also to significant persons who were members of the club.

Key words: Tišnov, history, clubs, Barák

Obsah

Úvod.....	9
1 Tišnov a jeho historie do roku 1918.....	12
1.1 Základní informace.....	12
1.2 Stručné dějiny města do roku 1918.....	13
1.3 Kulturní a společenský život před rokem 1918.....	15
2 Tišnov v letech 1918 – 1938.....	18
2.1 Politická situace.....	18
2.2 Sociálně demografická situace.....	20
2.3 Rozvoj města.....	21
2.4 Školství a kultura.....	22
3 Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku.....	24
3.1 Historie spolku do roku 1918.....	24
3.2 Stanovy a organizační záležitosti.....	26
3.3 Členská základna.....	30
3.4 Spolkové prostory.....	31
4 Činnost spolku v letech 1918 – 1938.....	32
4.1 Léta 1918 – 1922.....	32
4.2 Léta 1923 – 1926.....	36
4.3 Léta 1926 – 1931.....	38
4.4 Léta 1931 – 1934.....	44
4.5 Léta 1935 – 1938.....	50
4.6 Barák po Mnichovu 1938.....	51
5 Spolupráce s ostatními organizacemi.....	53
6 Hospodaření spolku.....	56
6.1 Příjmy spolku.....	56
6.2 Výdaje.....	58
6.3 Problémy ve financích spolku.....	60
6.4 Shrnutí.....	61
7 Dochované archivní materiály.....	62
8 Významné osobnosti, členové Baráku.....	64
Závěr.....	67
Seznam pramenů a literatury.....	69
Seznam použitých zkratk.....	74

Seznam příloh.....	75
--------------------	----

Úvod

Tématem bakalářských prací bývá často regionální historie z místa studentova bydliště, a to nejen historie dané obce či místní samosprávy, ale také dějiny různých místních organizací, což je případ i této práce. Při volbě tématu jsem využil poznatků z praxe ve Státním okresním archivu Brno-venkov (dále jen SOkA Brno-venkov), kde jsem se seznámil s archivními fondy z místa svého bydliště. Do práce jsem zahrnul i společensko-kulturní aspekty v dějinách města Tišnova během období první republiky. Vhodným příkladem pro takovou práci je právě spolková činnost. Feriální klub studentstva na Tišnovsku jsem si vybral záměrně, neboť zpracováním daného tématu se nejen vhodně rozšíří již zpracovaná oblast spolkového života na bývalém tišnovském okrese¹, ale práce také svým časovým vymezením vhodně naváže na již zpracovanou část historie spolku před rokem 1918².

Práce si klade za cíl představit spolkový život v meziválečném Tišnově na příkladu místního studentského spolku Barák a zmapovat jeho činnost mezi léty 1918 – 1938. Je členěna do osmi kapitol, které jsou podle potřeby dále rozděleny do podkapitol, případně i na další dílčí celky. Nejprve je představeno město Tišnov a jeho historie před rokem 1918 včetně kulturního a společenského vývoje. Druhá kapitola představuje politickou a sociálně-demografickou situaci v Tišnově během sledovaného období 1918 – 1938 včetně situace ve školství a kultuře. Třetí kapitola představuje spolek Barák, jeho stručnou historii před vznikem první republiky a podrobněji též pojednává o stanovách spolku a jeho organizačních záležitostech. Následující čtvrtá kapitola popisuje v šesti podkapitolách činnost spolku v jednotlivých letech. Další kapitola se věnuje spolupráci s ostatními místními spolky a organizacemi a důležitou částí práce je i šestá kapitola, ve které je rozebráno hospodaření spolku. Samostatná kapitola pak krátce představuje zajímavé dochované archivní materiály k historii spolku Barák. Poslední kapitola se věnuje vybraným osobnostem, které byly členy spolku a které se během svého života výrazně zasloužily o kulturně-společenský rozvoj. Práce je

1 MANDELÍČKOVÁ, Monika. *Spolková činnost v bývalém politickém okrese Tišnov v meziválečném období se zvláštním zřetelem na činnost tělovýchovnou, kulturní a osvětovou*. Olomouc, 2000. Diplomová práce. Univerzita Palackého, Filozofická fakulta. Vedoucí práce prof. PhDr. Miloš Trapl, CSc.

2 DUREC, Ivo. Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku: Kulturní a společenský význam jednoho spolku v Tišnově v letech 1884 – 1918. In: *Jižní Morava*. 2001, s. 105 – 119.

zakončena závěrečným shrnutím, zhodnocením cílů a celkového přínosu práce včetně podnětů k prohloubení dosavadního vědeckého bádání. V samém závěru je seznam použitých pramenů a literatury.

Rozbor pramenné základny a použité literatury

Zdrojem pramenné základny byl archivní fond „Barák, spolek studentstva na Tišnovsku“, který je uložen ve Státním okresním archivu Brno-venkov se sídlem v Rajhradě u Brna. Pramen tvoří především dvě knihy zápisů z valných hromad, výborových a členských schůzí spolku, dále kniha obsahující seznam členů, spolková korespondence a zlomky účetního materiálu. Zajímavým obohacením pramenné základny, ze které bylo možné získat další informace k historii a činnosti spolku, je sbírka plakátů, pozvánek, fotografií a diapositivů ze stejného archivního fondu.

Z archivního fondu Okresní úřad Tišnov, který je taktéž uložen u výše uvedeného archivu, byly pro práci použity záznamy úřední provenience, které se týkají spolku Barák a jsou dalším zdrojem informací o činnosti spolku.

Pro zmapování činnosti spolku v období, ze kterého se nedochovaly přímé archivní prameny, bylo zapotřebí shromáždit informace z dobového tisku. Pro tento účel bylo čerpáno především z týdeníku *Náš kraj*, jehož ucelené ročníky 1920 – 1930 se nacházejí ve fondu Vědecké knihovny v Olomouci, a ročníky 1931 – 1941 ve fondu Moravské zemské knihovny v Brně.

Z literatury byla pro zpracování druhé kapitoly této práce důležitá monografie *Tišnov: příroda, dějiny, památky, lidé* od Pavla Cibulky a dalších autorů a taktéž článek PhDr. Josefa Zaccala *Tišnov v letech 1918 – 1945* z časopisu *Tišnovsko*. Je nutné také zmínit *Statistický lexikon obcí na Moravě a ve Slezsku*, resp. *Statistický lexikon obcí v republice Československé*, jež přispěl k doplnění dat demografického charakteru. Neméně důležité byly též články archiváře Jana Hájka či dr. Vojtěcha Hanuse, ze kterých bylo čerpáno pro období starších tišnovských dějin.

Z odborných prací, které se zabývají problematikou spolků na Tišnovsku, je potřeba uvést diplomovou práci Moniky Mandelíčkové *Spolková činnost v bývalém politickém okrese Tišnov v meziválečném období se zvláštním zřetelem na činnost tělovýchovnou, kulturní a osvětovou* a příspěvek z vlastivědného sborníku *Jižní Morava Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku: Kulturní a společenský význam jednoho*

spolku v Tišnově v letech 1884 – 1918 z pera archiváře SOkA Brno-venkov Mgr. Iva Durce.

Zdrojem sekundárních a doplňkových informací byly encyklopedické publikace a taktéž různé webové stránky, jejichž soupis je uveden na konci práce v seznamu pramenů a literatury.

Metodické zpracování práce

Pro zpracování práce byly využity tradiční historické metody, a to heuristika, která byla časově náročná vzhledem k uložení jednotlivých zdrojů u více vědeckých institucí. Následovala analýza a kritické zhodnocení získaných dat, zejména k informacím z dobového tisku bylo nutné přistupovat vždy velmi objektivně a s nadhledem. Komparační metoda se uplatnila při konfrontaci informací získaných z pramenné základny s informacemi z tisku. Po ní následovala závěrečná syntéza nashromážděných informací. V poslední kapitole popisující významné osobnosti z historie spolku byla využita také biografická metoda.

1 Tišnov a jeho historie do roku 1918

1.1 Základní informace

Město Tišnov³ leží v široké kotlině 20 km severozápadně od Brna, a to na levém břehu řeky Svratky při úpatí hory Květnice, která se svojí výškou 470 m tvoří výraznou přírodní dominantu města. Společně s protilehlým vrchem Klucaninou (422 m) dodává městu malebný vzhled a podhorský ráz. Tišnov je tak se svojí nadmořskou výškou 277 m často nazýván vstupní branou Českomoravské vrchoviny.

Centrum města je situováno při úbočí Květnice a tvoří jej soustava tří na sebe navazujících náměstí. Nejnižší položené je náměstí Komenského, do něhož ústí Brněnská ulice, která tvoří pomyslnou obchodní třídu města. Hlavní dominantou náměstí je mariánský sloup z roku 1863. Centrální postava Panny Marie je doplněna sochami sv. Václava, Floriána, Cyrila a Metoděje. Druhou dominantou je funkcionalistická budova bývalé Městské spořitelny, dnes Komerční banky, která je dílem brněnských architektů Bohuslava Fuchse a Jindřicha Kumpošta. Místo pro její výstavbu uvolnily bývalé masné krámy, které byly v průběhu roku 1930 asanovány. Západním směrem z náměstí vybíhá Jungmannova ulice, která s okolními uličkami patří k nejstarší části města. Na Komenského náměstí navazuje centrální tišnovské náměstí Míru, jehož hlavní dominantou je radnice z roku 1905 v historizujícím slohu. Sgrafita na čelní fasádě budovy představují výjevy z historie města. Ve východní části náměstí je situován kostel sv. Václava z poloviny 15. století, který býval v minulosti opevněn. Bohužel v období socialistické výstavby byla před něj zcela nevhodně umístěna budova nákupního střediska. V horní části náměstí jsou v dnešní době účelové budovy pošty, polikliniky a městského úřadu, u něhož z náměstí odbočuje Riegrova ulice spojená s vilovou částí města z období první republiky. Náměstí Míru v horní části plynule přechází v nám. 28. října, které svým vzhledem připomíná spíše venkovskou náves. Ulice vycházející z náměstí severním směrem nese název Kukýrna a směřuje do okrajové části města, která je v posledním desetiletí centrem nové městské bytové výstavby.

3 Název města Tišnov pochází z původního názvu Tušenovice, které vzniklo příponou -ovice k osobnímu jménu Tušěň a významově znamenalo ves lidí Tušenových. Ve 14. století došlo vývojem jazyka k záměně přípony -ovice za -ov. Starší název Tušenovice připomíná německý ekvivalent Tischnowitz. Srovnej HOSÁK, Ladislav a Šrámek RUDOLF. *Místní jména na Moravě a ve Slezsku 2, M – Ž*, s. 591 – 592.

Po správní stránce je Tišnov součástí bývalého okresu Brno-venkov náležícího do Jihomoravského kraje. Je městem s rozšířenou působností, do jehož správního obvodu spadá 59 obcí. K 31. 12. 2015 měl Tišnov včetně místních částí Hajánky, Hájek, Jamné a Pejškov 8770 obyvatel.⁴ Město tvoří přirozené spádové centrum Podhoráckého regionu.

K současným kulturním institucím patří Muzeum města Tišnova, Galerie Jamborův dům, Městská knihovna a kino Svratka. V nedalekém Předklášteří v areálu kláštera Porta coeli sídlí Podhorácké muzeum, které je součástí instituce Muzeum Brněnska. Tišnov je znám i díky každoroční Mezinárodní expozici minerálů.

1.2 Stručné dějiny města do roku 1918

Písemné prameny dokládají existenci Tišnova již ve 13. století. V zakládací listině kláštera cisterciáček Porta coeli (Brána nebes) z roku 1233 česká královna Konstancie⁵ posílá řeholnice do Tusnovic, aby zde v odlehlé krajině navždy sloužily Bohu. Potřebné pozemky pro stavbu kláštera i pro jeho hospodářskou činnost daroval Konstancii roku 1233 její syn Přemysl, který byl v té době moravským markrabětem. Tím se stal Tišnov majetkem kláštera a v jeho držení zůstal až do roku 1782, kdy byl ženský klášter Porta coeli v rámci náboženských reforem císaře Josefa II. zrušen.⁶

V roce 1416 získalo městečko právo výročního trhu, které mu udělil král Václav IV. Důležitým datem pro město byl i rok 1554, kdy abatyše kláštera Barbora Konická ze Švábenic udělila městu četná privilegia, aby se Tišnov lépe vypořádal s následky předchozích válek, při kterých byl několikrát vydrancován a vypálen. Těžké ztráty utrpěl také během třicetileté války v 17. stol., nemalé škody způsobily i války napoleonské na počátku 19. stol. a v roce 1866 válka prusko-rakouská.⁷

K dalším tragickým událostem v dějinách města patřily četné požáry a morové epidemie. Nejtragičtější požár zasáhl město 27. března 1668, kdy vyhořelo 67 domů,

4 Současnost města. *Město Tišnov* [online]. [cit. 2016-01-30].

Dostupné z: <http://www.tisnov.cz/soucasnost-mesta>.

5 Královna Konstancie (*1181 – †1240), dcera uherského krále Bély III. a vdova po českém králi Přemyslu Otakarovi I.

6 OHAREK, Václav a Augustin KRATOCHVÍL. *Vlastivěda moravská*, s. 102 – 124.

7 Tamtéž, s. 102, 106 a 118.

chrám Páně s věží, zvony s hodinami, třemi oltáři a kancionálem, dále fara, škola, radnice, dva obecní dvory, panský dům a Humpolecký dvůr.⁸

Obyvatelé města se věnovali převážně zemědělství a chovu dobytka. Nechyběla tu ani řemesla (např. barvíř, jirchář, koželuh, zedník, košíkář, provazník, páleník, perníkář atd.) a také cechy (např. kožešnický, řeznický, soukenický, stolařský, tkalcovský a mezulánický).⁹

Na město byl Tišnov povýšen v roce 1788 v souvislosti se zřízením regulovaného magistrátu. Do roku 1848 byl správním centrem tišnovského panství.¹⁰ Reformou státní správy se stal Tišnov okresním městem a mezi léty 1855 – 1949 byl sídlem Okresního hejtmanství (mimo období 1868 – 1896, kdy náležel pod politický okres Brno). Soudním okresem byl Tišnov po celé období 1850 – 1949.¹¹

První farní škola je v Tišnově datována již v 16. stol. „*R.1550 za rychtáře Ludvíka při prodeji gruntu Fazyova čtete mezi rukojmími: Johannes, kantor. R.1574 Kašpar Kramář prodal grunt otcovský Mikuláši, mistru školnímu zdejšímu, za 135 hř.*“¹² Hlavní škola pro chlapce a dívky byla založena v roce 1852, měšťanská škola chlapecká v r. 1884. Na konci 19. stol. vznikla ještě Hospodářská škola zimní, kterou založil Hospodářsko-lesnický spolek.¹³

K významným osobnostem v dějinách města patří mimo již zmíněné abatyše Barbory Konické ze Švábenic také Ondřej z Tišnova, doktor svobodných umění, dále Martin z Tišnova, písař a tiskař¹⁴, a Šimon z Tišnova, mistr svobodných umění a rektor pražského vysokého učení z počátku 15. stol.¹⁵ Z novější historie je třeba zmínit starostu města a továrníka Františka Müllera (1847 – 1910), jemuž vděčí město za svůj rozvoj,

8 OHAREK, Václav a Augustin KRATOCHVÍL. *Vlastivěda moravská*, s. 115.

9 Archivní fondy ČR. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. c 2015 [cit. 2016-01-31].

Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archivni-fondy-cr/default.aspx>.

10 Stručná historie města. *Město Tišnov* [online]. [cit. 2016-01-31].

Dostupné z: <http://http://www.tisnov.cz/strucna-historie-mesta>.

11 PŘÍLESKÁ, Hana. *Okresní archiv Brno-venkov se sídlem v Rajhradě: průvodce po archivních fondech a sbírkách*, s. 42.

12 OHAREK, Václav a Augustin KRATOCHVÍL. *Vlastivěda moravská*, s. 125.

13 Tamtéž, s. 125 – 126.

14 Martin z Tišnova, vydal r. 1489 druhou úplnou tištěnou bibli v Čechách, tzv. Bibli kutnohorskou.

15 OHAREK, Václav a Augustin KRATOCHVÍL. *Vlastivěda moravská*, s. 104 – 105.

nebo dr. Josefa Vladimíra Procházku (1862 – 1913), který se proslavil jako významný geolog.¹⁶

V novodobých dějinách ovlivnila rozvoj města železnice, která 2. července 1885 spojila Tišnov s Brnem,¹⁷ a fakt, že Tišnov byl 28. března 1895 prohlášen za klimatické místo se studenými lázněmi. Toho využil v r. 1899 MUDr. František Kuthan, jenž na okraji města postavil sanatorium a vodoléčebný ústav, který byl znám daleko za hranicemi Tišnova a často jej navštěvovaly známé osobnosti, např. hudební skladatel Leoš Janáček.¹⁸

1.3 Kulturní a společenský život před rokem 1918

Kulturní a společenský život v minulosti ovlivňovala především katolická církev. Také v Tišnově nacházíme počátky kulturního života v náboženském prostředí. Při katolickém kostele sv. Václava existovalo literární a růžencové bratrstvo. Tato bratrstva zanikla počátkem 19. stol.¹⁹ Přestože v r. 1838 vznikl v Tišnově střelecký spolek a v r. 1851 byl prof. Františkem Dieblem založen hospodářský spolek²⁰, objevují se první opravdové zárodky vlasteneckého spolkového života až v 60. letech. To souviselo s celkovými nepříznivými politickými poměry v habsburské monarchii v první polovině 19. stol. a v následujícím období tzv. bachovského absolutismu v 50. letech 19. stol.

Prvním opravdovým českým spolkem v Tišnově byl Slovanský spolek Květnice založený r. 1863, který našel pro své působení prostory v Panském domě. Spolek pořádal plesy a divadelní představení. Bohužel zanikl již v roce 1882.²¹

Obdobím skutečného rozvoje spolkové činnosti, která měla vliv na rozvoj kultury a společenského života vůbec, jsou 80. léta 19. stol. Dr. Vojtěch Hanus²² v časopise Tišnovsko k tišnovským spolkům uvedl: „*V posledním dvacetiletí 19. stol. zde působilo na 20 spolků s více méně podobným zaměřením. Existoval zde Sokol, Barák, místo*

16 OHAREK, Václav a Augustin KRATOCHVÍL. *Vlastivěda moravská*, s. 132 – 133.

17 KOTRMAN, Jiří a kol. *160 let železnice v Brně*, s. 34.

18 Historie nemocnice. *Nemocnice Tišnov* [online]. [cit. 2016-01-31].

Dostupné z: <http://www.nemtisnov.cz/o-nas/historie-nemocnice>.

19 HANUS, Vojtěch. Kulturní poměry do roku 1918, s. 13 – 14.

20 HÁJEK, Jan. *Čtení o starém Tišnově*. s. 43.

21 HÁJEK, Jan. Perličky z minulého století, s. 44 – 45.

22 PhDr. Vojtěch Hanus je středoškolský pedagog, učitel dějepisu a publicista v oboru regionální dějiny.

*zaniklé Květnice byl ustanoven spolek Svornost, Písařstvo tišnovské, Krejcarový spolek školský, Střelecký spolek, Staří mládenci, Svatopluk, pobočka Ústřední matice školské, Cyrilská jednota, Hasičský spolek, Spolek katolických tovaryšů, pobočka Spolku českých žurnalistů krajinových, Dobročinný komitét paní z Tišnova, pobočka Klubu českých turistů, Sdružení mláďenců, učitelský spolek Budeč, Hospodářsko-lesnický spolek, Okrašlovací spolek a Tišnovští vrtáci. Náplň jejich činnosti byla v podstatě velmi podobná. Pořádali taneční zábavy se zpěvem a recitací, výlety, návštěvy podobných spolků z jiných měst, sbírky na chudé děti a jiné dobročinné akce.*²³

K nejvýznamnějším tišnovským spolkům patřily Sokol a Barák.²⁴ V sousedním Předklášteří působil od r. 1883 Čtenářsko-pěvecký spolek Květnice, který lze vzhledem k jeho členské základně a časté působnosti v Tišnově mezi tišnovské spolky také zařadit.²⁵ Členové těchto tří spolků se podíleli na formování ochotnického divadla, jež bylo důležitým buditelem vlasteneckého cítění v dobách, kdy česká politická reprezentace dosahovala pouhých drobných ústupků na říšské politické scéně a na český lid se hledělo skrz prsty.

Přední místo ve společenském životě obyvatel Tišnova zaujal v meziválečné éře Sokol. Jeho historie v Tišnově sahá až do 70. let 19. stol., proto je namístě věnovat mu zde trochu více pozornosti. Tělocvičná jednota Sokol byla v Tišnově poprvé založena roku 1870. Útočiště našla v bývalém klášterním hospici, kterému se říkalo „Špitálek“. Zde měl Sokol tělocvičnu a malé jeviště. Bohužel tehdejšími tišnovským c. k. úředníkům byl trnem v oku a nakonec docílili toho, že se tělocvičná jednota Sokol v r. 1875 rozpadla a její členové založili Tělocvično-hasičský sbor.²⁶

Ke znovu založení Sokola v Tišnově dali podnět členové Feriálního klubu studentstva Barák. Publicista Bohuš Sedlák²⁷ ve své knize 40 roků Sokola v Tišnově uvádí vzpomínku Jana Máši: „V r. 1890 jsme my, tišnovští studenti, soustředění ve feriálním klubu „Barák“, usilovali o založení tělocvičné jednoty „Sokol“. Bylo nám

23 HANUS, Vojtěch. Kulturní poměry do roku 1918, s. 17.

24 Viz kapitola Historie spolku do roku 1918, s. 24.

25 HÁJEK, Jan. *Čtení o starém Tišnově*, s. 44.

26 HANUS, Vojtěch. Kulturní poměry do roku 1918, s. 18.

27 Bohuš Sedlák (*1890 – † 1957) publicista regionálního týdeníku *Náš kraj*, knihovník města Tišnova a v letech 1946 – 56 archivář Okresního archivu Tišnov.

trochu líto, že město tak pokročilé, jako bylo naše rodiště, nemá tělocvičné jednoty „Sokol“, kdy jiná méně významná místa sokolské jednoty měla.“²⁸

Tedy se jim však myšlenku na obrodu Sokola nepodařilo realizovat. Ke změně došlo až s příchodem dr. Josefa Drbala do Tišnova. Bohuš Sedlák k tomu dále uvádí: *„O prázdninách 1892 pozvali jsme brněnskou jednotu, aby nám pomohla a v neděli odpoledne „u Borovičků“ brněnský řečník četnému obecnstvu vysvětlil účel „Sokola“.* Po zájezdu brněnských bratří to šlo již doopravdy. Svolána opět ustavující schůze „Sokola“ na večer 22. září 1892 do místnosti „u Pokorů“ (nyní dům p. Polláka v Dvořáčkově ulici), na níž sešlo se 37 osob.“²⁹ Na schůzi byly projednány stanovy a bylo zvoleno vedení. Tak byl v Tišnově po sedmnácti letech od svého zrušení Sokol založen podruhé.

Od počátku se mimo sportovních aktivit soustředil i na kulturní a společenské akce. První léta, než byla v letech 1897 – 1898 postavena vlastní budova, působil v pronajímaných prostorách různých tišnovských hostinců. Při slavnostním otevření sokolovny uspořádal Sokol operní představení *Prodaná nevěsta*.³⁰ Tím začala nová éra tišnovského Sokola, který se velkou měrou zasloužil o kulturní a společenský život Tišnova, a to nejen svou vlastní tvorbou, ale i tím, že měl ve městě vlastní prostory, které poskytoval ostatním spolkům.

Na přelomu 19. a 20. stol. vznikla v Tišnově ještě Katolická vzdělávací jednota (1896) a v r. 1909 byla ustanovena její tělocvičná složka – Orel.³¹ Další osudy nejen kulturního života, ale i celé společnosti poznamenala první světová válka. Činnost spolků byla omezena, některé dokonce zanikly úplně. Mnoho tišnovských mužů bylo odveleno na frontová bojiště a někteří z nich se do rodného Tišnova již nikdy nevrátili. Nové světlo do života tišnovských občanů přinesla až rodící se Republika československá.

28 SEDLÁK, Bohuš. *40 roků Sokola v Tišnově: 1892 – 1932*, s. 6.

29 Tamtéž, s. 9.

30 Tamtéž, s. 13.

31 HÁJEK, Jan. *Tišnov na přelomu století*, s. 139.

2 Tišnov v letech 1918 – 1938

2.1 Politická situace

Stav po vzniku RČS

Oficiální zpráva o vzniku Republiky československé byla tišnovskému starostovi Aloisi Řezáčovi³² telefonicky sdělena z brněnského národního výboru v úterý 29. října 1918. Starosta současně obdržel příkaz k vytvoření okresního národního výboru. Následujícího dne se konala ustanovující schůze okresního národního výboru, jehož předsedou byl Alois Řezáč jednohlasně zvolen.³³ Původní systém starých rakouských správních úřadů zůstal i v nové republice na základě recepčního zákona zachován a tak i Tišnov zůstal nadále sídelním městem tišnovského okresu, který vedla okresní správa politická, a sídlem okresního soudu i dalších úřadů, které působily na okresní úrovni.

Politické strany a komunální politika

Od říjnového převratu do prosince 1918 byl Tišnov řízen Okresním národním výborem, kterému, jak již bylo výše uvedeno, předsedal Alois Řezáč. První obecní volby proběhly 15. června 1919. Občané Tišnova zvolili třicetičlenné obecní zastupitelstvo, které si ze svého středu zvolilo devět radních a starostu města. Ve funkci starosty Tišnova se vystřídali za dvacetileté trvání RČS pouze dva muži. Po již zmíněném Aloisi Řezáčovi, který vykonával úřad starosty až do své smrti v r. 1936, nastoupil do úřadu Antonín Mouka, který v úřadu setrval až do jeho zrušení německou okupační správou v r. 1943.³⁴ Radní měli na starost speciální odbory (právní a stavební, kancelářský a finanční, mlýnský, elektrárenský, lesní, hospodářský, policejní, chudinský a odbor sociální péče).³⁵

Z politických stran byly na radnici zastoupeny především státotvorné strany. Počet jednotlivých stran, které uspěly v obecních volbách a získaly mandát do obecního zastupitelstva, postupně narůstal. Zatímco v r. 1923 byli na radnici zastupitelé z šesti politických stran, tak v r. 1932 to již bylo ze stran jedenácti. Velké množství politických stran a jejich názorová roztržitost byly typickým znakem nejen Tišnova, ale celé

32 Alois Řezáč (15. 6. 1873 – 4. 4. 1936) spolumajitel továrny na výrobu šátků, starosta města v letech 1914 – 1936.

33 HÁJEK, Jan. V Tišnově 28. října 1918, s. 152.

34 CIBULKA, Pavel. *Tišnov: příroda, dějiny, památky, lidé*, s. 419.

35 Tamtéž, s. 409.

prvorepublikové politické scény vůbec. Jaké bylo konkrétní stranické složení obecního zastupitelstva v Tišnově během první republiky a jakým způsobem se obměňovalo po obecních volbách v letech 1923, 1927 a 1932, nám nejlépe přiblíží přiložená tabulka.³⁶

Strana	Počet mandátů		
	1923	1927	1932 ³⁷
Československá národní demokracie	11	7	5
Československá strana lidová	6	5	5
Československá sociálně demokratická strana	2	4	5
Národní obec fašistická	—	—	4
Komunistická strana Československa	6	5	3
Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu	—	2	2
Československá živnostenská strana	4	3	2
Nestraníci	—	2	—
Strana práce	—	1	—
Československá strana národně socialistická	1	1	1
Sdružení pokrokových žen	—	—	1
Křesťanští nepolitici občané	—	—	1
Zamlýnská strana (místní tišnovská strana)	—	—	1

Tabulka 1: Výsledky voleb do obecního zastupitelstva v Tišnově konaných v letech 1923, 1927 a 1932

Z uvedené tabulky je patrné, že politické složení tišnovské radnice kopírovalo složení jednotlivých vládních koalic. V opozici stála KSČ, která postupně ztrácela počet voličů. Za povšimnutí stojí 4 mandáty obecních zastupitelů, které získala Národní obec fašistická v obecních volbách v r. 1932. Dr. Josef Zacpal v článku *Tišnov v letech 1918 – 1945* uvádí: „*Mnoho stoupců našla fašistická strana také v Tišnově, především mezi obchodníky a živnostníky v okruhu Brněnské ulice. Do Tišnova několikrát zavítal i sám vůdce Národní obce fašistické generál Gajda.*“³⁸

36 Srovnej HORNOCHOVÁ, Šárka. *Samospráva města Tišnova v letech 1918 – 1943*, s. 73 – 75.

37 V r. 1933 byl novelizován volební zákon 78/1919 Sb., čímž došlo k prodloužení volebního období ze čtyř na šest let. Obecní volby v r. 1932 tak byly posledními v meziválečné éře, protože události r. 1938 již zcela změnilly politickou situaci v RČS. Podrobně o problematice územní samosprávy pojednává kniha: HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, Jan JANÁK a Jan DOBEŠ. *Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost*. s. 376 – 383.

38 ZACPAL, Josef. *Tišnov v letech 1918 – 1945*, s. 7. PhDr. Josef Zacpal je regionální historik a vedoucí pobočky Podhoráckého muzea v Předklášteří u Tišnova.

Tišnovští fašisté se nepřímo zapletli i do přípravy puče v židenických kasárnách v Brně v r. 1933, což vyvolalo na tišnovské radnici pobouření a dokonce bylo třem členům zastupitelstva zvoleným za Národní obec fašistickou dočasně pozastaveno členství v obecním zastupitelstvu.³⁹

Druhou polovinu třicátých let již vyplňovala stále sílící hrozba války s nacistickým Německem, proto město přistoupilo ke zřízení civilní protiletecké obrany a k zavedení dalších opatření.⁴⁰

Hospodaření města

S politickou situací města a s jeho vedením přímo souvisí hospodaření města, které se po celé meziválečné období pohybovalo v záporných hodnotách a zadlužení města postupně narůstalo. Příčinou byly vysoké investiční náklady na obecní stavby (vodovod, stavba gymnázia, dláždění ulic atd.) a následně narůstající úroky z nesplacených půjček u bankovních ústavů. Na dorovnávání obecního rozpočtu a krytí dluhů město zavádělo obecní přírážku k daním a postupně zavádělo další povinné poplatky. Tišnov měl ve vlastnictví obecní mlýn, jatka, vodárnu a obecní elektrárnu, jež elektřinou zásobovala město, které tak bylo energeticky nezávislé na rozvodné síti. Mimo zaměstnance obecních podniků město zaměstnávalo strážníky obecní policie, hajného a městského kapelníka.⁴¹

2.2 Sociálně demografická situace

Pro nástin sociálně demografické situace v prvorepublikovém Tišnově nám nejlépe poslouží statistická data ze sčítání lidu, které v meziválečném Československu proběhlo v r. 1921 a následně v r. 1930.⁴²

Z tabulky 2 vyplývá, že Tišnov v daném období zažil nebývalý rozkvět ve stavební oblasti i v nárůstu počtu obyvatel. Z národnostního hlediska byl takřka ryze

39 CIBULKA, Pavel. *Tišnov: příroda, dějiny, památky, lidé*, s. 416.

40 ZACPAL, Josef. *Tišnov v letech 1918 – 1945*, s. 17.

41 CIBULKA, Pavel. *Tišnov: příroda, dějiny, památky, lidé*, s. 409 a 428.

42 Srov. *Statistický lexikon obcí na Moravě a ve Slezsku: úřední seznam míst podle zákona ze dne 14. dub. 1920, čís. 266 Sb. zák. a nař. : vydán min. vnitra a stát. úř. statist. na základě výsledků sčítání lidu z 15. února 1921*, s. 44 a *Statistický lexikon obcí v republice Československé: úřední seznam míst podle zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 266 sb. zák. a nař. : vydán ministerstvem vnitra a Státním úřadem statistickým na základě výsledků sčítání lidu z 1. 12. 1930*, s. 112.

českým městem. Většina občanů se hlásila k československé národnosti, počet občanů ostatních národností byl necelá 2 %.

Sociální situace tišnovských obyvatel kopírovala situaci republiky. Období rozkvětu se střídalo s obdobím krize, která postihla nejvíce dělníky. Mnoho z nich se v období hospodářské krize po r. 1929 ocitlo bez práce. Přes značnou podporu města (potravinové lístky pro chudé, možnost práce na obecních stavbách, přiděly uhlí atd.) přišli někteří z nich o celý svůj majetek. Danou tíživou situací dělníků využívali pro svoji propagaci především komunisté a fašisté.⁴³

Statistický údaj	Rok 1921	Rok 1930
Počet domů	428	625
Počet obyvatel	3477	4212
Národnost		
▪ československá	3408	4126
▪ německá	24	40
▪ ostatní	2	4
▪ cizinci	43	42
Náboženství		
▪ římskokatolické	3264	3679
▪ evangelické	45	100
▪ čs. církve husitská	24	88
▪ ostatní vyznání	32	25
▪ bez vyznání	112	320

Tabulka 2: Demografická data z let 1921 a 1930

2.3 Rozvoj města

Stavebnictví

Rozvoj Tišnova ve 20. letech v období hospodářské konjunktury byl opravdu značný. Kromě velkého počtu rodinných domků byly postaveny nové veřejné budovy a účelové stavby. Jednalo se např. o budovy živnostenské školy, okresního soudu, reálného gymnázia či již o zmíněnou funkcionalistickou budovu městské spořitelny. Důležitou investicí pro město byla výstavba městského vodovodu, modernizace vodní elektrárny a nový most přes řeku Svatku mezi Tišnovem a Předklášteřím. Pro urbanistický rozvoj města bylo v r. 1921 založeno Všeobecně prospěšné stavební

⁴³ ZACPAL, Josef. Tišnov v letech 1918 – 1945, s. 5 – 7.

a bytové družstvo pro Tišnov a okolí, jehož ředitelem byl tehdejší starosta města Alois Řezáč.⁴⁴

Obchod, řemesla, služby a průmysl

Obchod a řemesla měly ve městě dlouholetou tradici a taktéž dostatečné zastoupení. Rovněž i občanská vybavenost a poskytované služby odpovídaly malému okresnímu městu té doby. Tišnovsko bylo tradičním zemědělským regionem, přesto celá řada zdejších obyvatel našla zaměstnání v rozvíjejícím se místním průmyslu. Jednalo se např. o továrnu na hospodářské stroje, parní pilu, parostrojní cihelnu, pražírnu žitné kávy Demeter, továrnu na výrobu šátků, elektrotechnickou továrnu Fulgur, družstevní lihovar atd.⁴⁵ Bohužel došlo během hospodářské krize k omezení provozu či zániku některých továren, taktéž někteří živnostníci byli nuceni vyhlásit bankrot.

2.4 Školství a kultura

O základní a střední všeobecné vzdělávání pečovaly v Tišnově obecná škola chlapecká a obecná škola dívčí, měšťanská škola chlapecká a měšťanská škola dívčí. Odborné vzdělávání zajišťovaly v okrese živnostenská škola pokračovací a odborná hospodářská škola. Od září 1920 začalo vyučovat městské reformní reálné gymnázium.⁴⁶ Před jeho zřízením museli studenti dojíždět až do Brna, což nebylo pro mnohé z nich z finančních důvodů možné. Zvyšující se zájem o studium na gymnáziu v Tišnově dokládají údaje o počtu studentů. Zatímco ve školním roce 1920/21 bylo zapsáno 71 studentů, ve školním roce 1936/37 dosáhl počet studentů již čísla 589.⁴⁷

Společenský a kulturní život nejen v Tišnově, ale i na celém tišnovském okrese byl velice pestrý zásluhou mnoha různých spolků a kulturních institucí. Mezi nejvýznamnější organizace patřily TJ Sokol, Místní osvětová komise, Sbor dobrovolných hasičů, Čtenářsko-pěvecký spolek Květnice, Katolická vzdělávací jednota, Okrašlovací spolek, Krejcarový spolek, Klub českých turistů a v neposlední řadě Studentský spolek Barák, o kterém bude v této práci pojednáno blíže.⁴⁸

44 CIBULKA, Pavel. *Tišnov: příroda, dějiny, památky, lidé*, s. 395.

45 Komplexní přehled provozovaných živností a řemesel poskytne: CHYTIL, Alois. *Chytilův úplný adresář republiky československé*, s. 1585.

46 ZACPAL, Josef. *Tišnov v letech 1918 – 1945*, s. 11 – 12.

47 SALAJKA, Z. *Sborník 50 let gymnasia v Tišnově 1920 – 1970*, s. 10 – 12.

48 Podrobnější přehled o spolkové činnosti v bývalém politickém okrese Tišnov poskytne odborná práce: MANDELÍČKOVÁ, Monika. *Spolková činnost v bývalém politickém okrese Tišnov v meziválečném období se zvláštním zřetelem na činnost tělovýchovnou, kulturní a osvětovou*.

Ze sportovních klubů je mimo již zmíněné TJ Sokol a KČT nutné ještě uvést Federaci dělnických tělovýchovných jednot, která byla pod přímým vlivem KSČ. Z veřejných kulturních institucí fungovala ve městě od r. 1922 znovuotevřená knihovna a v r. 1929 bylo v Tišnově založeno Podhorácké muzeum.⁴⁹

Hlavním společensko-kulturním stánkem byla především tišnovská sokolovna stojící na rohu dnešní Riegrovy a Drbalovy ulice. K programové náplni kulturních akcí konaných v Sokolovně dr. ZACPAL uvádí: „*Pořádaly se zde hudební a pěvecké koncerty, divadelní a filmová představení, akademie, besídky, čajové besídky, plesy a maškarní merendy, studentské slavnosti majáles a další akce. Běžné kulturní podniky doplňovaly četné oslavy státní samostatnosti, narozenin prezidenta a výročí různých osobností a trvání spolků.*“⁵⁰ Vrcholem společenského a kulturního dění meziválečného Tišnovska byla Podhorácká výstava v r. 1927⁵¹ a návštěva prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka v r. 1928.⁵²

Tišnov byl městem, kde společenský život zapustil hluboké kořeny. Místní občané byli nejen věrnými diváky, ale také aktivními protagonisty různých kulturních akcí, díky čemuž byl Tišnov znám v širokém okolí a stal se tak vyhledávaným místem umělců, kteří si na zdejších divadelních prknech zahráli po boku svých ochotnických kolegů.⁵³

Meziválečná léta 1918 – 1938 přinesla Tišnovu mimořádný rozvoj ve stavebnictví i rostoucí počet obyvatel. Na druhou stranu je nutné poznamenat, že mnoho občanů se v období hospodářské krize ocitlo na pokraji své vlastní existence. Východiskem z hospodářské krize byl až nárůst zbrojního průmyslu v atmosféře očekávané války. Přesto lze říci, že námi sledované období bylo velmi důležité především kvůli novým možnostem a příležitostem, které se občanům nabízely po těžkých válečných letech, jež ukončily existenci rakousko-uherské monarchie.

49 ZACPAL, Josef. Tišnov v letech 1918 – 1945, s. 15.

50 Tamtéž, s. 12.

51 Podrobnější informace o výstavě: *Katalog podhorácké výstavy v Tišnově od 3. do 31. července 1927.* Dostupné z: <http://kramerius.mzk.cz/search/handle/uuid:e8157fbc-a312-4f16-9b7d-e957657c4e1d>.

52 CIBULKA, Pavel. *Tišnov: příroda, dějiny, památky, lidé*, s. 420.

53 ZACPAL, Josef. Tišnov v letech 1918 – 1945, s. 14.

3 Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku

3.1 Historie spolku do roku 1918

Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku byl založen v Tišnově o letních prázdninách roku 1884. Z článku *Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku: Kulturní a společenský význam jednoho spolku v Tišnově v letech 1884 – 1918* archiváře Iva Durce se lze ve stručnosti dozvědět o historii spolku následující fakta. S myšlenkou na založení českého studentského spolku přišel student Jan Máša⁵⁴, který byl toho času na gymnaziálních studiích v Brně. K založení spolku ho vedla myšlenka vykoření v rodném, ryze českém městě rozmáhající se vliv Němců, v jejichž rukou byla obecní samospráva Tišnova. Mášova myšlenka oslovila i další tišnovské studenty (např. Josef Procházka, Josef Oderský, Vladimír Fetter), kteří v té době studovali na vysokých školách v Brně. Společně tedy vypracovali stanovy spolku a předložili je ke schválení zemským úřadům. Moravské místodržitelství v Brně je schválilo dne 2. 8. 1884 (přípis č. 19768). Na první valné hromadě, která se konala 16. 8. 1884 v hostinci u Sedláků v Tišnově, se sešlo 41 zakládajících členů. Názvem Barák se spolek přihlásil k odkazu Josefa Baráka⁵⁵ a jeho členy mohli být absolventi vysokých a středních škol a dále studenti vysokých škol a vyšších tříd středních škol. Cílem spolku bylo rozvíjet společenský život a vzdělávání svých členů.⁵⁶

Jak již název spolku napovídá, jednalo se o spolek prázdninový, a proto byla také většina akcí soustředěna hlavně na prázdniny. Barák pořádal různé přednášky, divadelní představení, taneční zábavy, večírky, studentské akademie, výlety atd., a to nejen

54 Jan Máša (24. 6. 1869 – 27. 2. 1933), rodák z Tišnova, novinář, redaktor časopisu Orlice, zakladatel Jihlavských listů, později předseda Národní jednoty pro jihozápadní Moravu a první náměstek starosty města Brna. Srovnej: Osobnosti:Jan Máša. *Encyklopedie dějin města Brna* [online]. 2014 [cit.2016-03-06].

Dostupné z: http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=2513.

55 Josef Barák, český politik, novinář a spisovatel, narodil se v Praze 26. 1. 1833. Řadíme ho k mladé generaci spisovatelů, která vešla do všeobecné povědomosti jako májovci. Během své profesní kariéry působil v řadě periodik, např. Hlas, Svoboda či Dělnické listy. Byl členem mladočeského hnutí a pro své politické názory byl často stíhán policií. Zemřel 15. 11. 1883. Srovnej FORST, Vladimír, Jirí OPELÍK a Luboš MERHAUT. *Lexikon české literatury: osobnosti, díla, instituce*. sv. 1, s. 132 – 133.

56 DUREC, Ivo. Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku: Kulturní a společenský význam jednoho spolku v Tišnově v letech 1884 – 1918, s. 106 – 107.

v Tišnově, ale i v jeho okolí.⁵⁷ Věra Blažková v článku o činnosti Baráku uvádí: „*Mimo divadla pořádali studenti také večírky a slavnosti. Ve dnech 15. a 16. srpna 1885 proběhla národní slavnost. Výtěžek z této akce plynul ve prospěch nově zřízené měšťanské školy a knihovního fondu studentského klubu. 15. srpna byla slavnost zahájena besedou opět ve spolkové místnosti u Sedláků. Na programu byla zařazena tato čísla: ouventura z opery Vilém Tell, kvarteto od Zdeňka Fibicha, národní písně Chodila matička a Prala som, přednáška – O síle národa (přednášející Dr. Herben), Přinesli jaro na křídlech – smíšený sbor, Romance pro housle a klavír od Antonína Dvořáka, národní písně pro smyčcové kvarteto. Po ukončení se rozproudila taneční zábava. Druhý den – 16. srpna – se uskutečnil malý výlet do blízkého okolí na obecní louky, kde se pořádal koncert spolkové kapely a večer ohňostroj a taneční zábava.*“⁵⁸ Z uvedeného je patrné, že spolek vyvíjel na Tišnovsku bohatou kulturní a vlasteneckou činnost.

V době před postavením tišnovské Sokolovny pořádal spolek své akce v tišnovských hostincích u Sedláků, na Špitálku, u Borovičků⁵⁹, v Panském domě nebo také venku v přírodě na obecních loukách v okolí Tišnova a v okolních obcích bývalého tišnovského okresu.⁶⁰

Díky ziskům ze své bohaté činnosti mohl spolek Barák plnit účel nejen vzdělávací, ale také podporovací. Archivář SOKA Brno-venkov Ivo Durec v příspěvku k historii spolku před r. 1918 píše: „*Většinu finančních zisků všech kulturních a zábavných počinů směřoval výbor spolku na podporu zakládání knihoven v obcích na Tišnovsku, na podporu chudých žáků a studentů tišnovských škol a třeba divadelní představení „Jen žádný sněm“, uspořádané 26. července 1885 ve spolkových místnostech u Sedláků, bylo hráno ve prospěch spolku Komenský ve Vídni.*“⁶¹

V archivních materiálech se k historii spolku před r. 1918 dochoval zápisek Vítězslava Pokorného, jednoho z prvních členů Baráku, který v něm vzpomíná: „*Jako jeden z původních členů Baráku si pamatuji, že na těch prvních představeních mluvilo*

57 DUREC, Ivo. Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku: Kulturní a společenský význam jednoho spolku v Tišnově v letech 1884 – 1918, s. 106 – 107.

58 BLAŽKOVÁ, Věra. Feriální klub studentstva Barák, s. 6 – 8.

59 Názvy hostinců jsou v celé práci uvedeny podle dobové ortografie.

60 DUREC, Ivo. Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku: Kulturní a společenský význam jednoho spolku v Tišnově v letech 1884 – 1918, s. 109.

61 Tamtéž, s. 108.

*se hodně německy. Avšak působením Baráku němectví ubývalo a národního sebevědomí přibývalo. Mizelo německé bavení v hostincích, mizely dvojjazyčné nápisy firemní a ubývalo studentů na německých školách.*⁶²

Spolek spolupracoval nejen s ostatními tišnovskými spolky a organizacemi, ale také se spolky z jiných měst a obcí, např. se Čtenářským spolkem Besének z Lomničky, Maticí břeclovskou, Sokolem Brno I. nebo Maticí osvěty lidové pro knížectví těšínské v Polské Ostravě.⁶³ Ke konci 19. století byla díky spolku Barák založena v Tišnově Tělocvičná jednota Sokol.⁶⁴

I když počet akcí na počátku 20. století výrazně poklesl, stále si Barák dál zachoval kontinuální činnost, kterou nepřerušila ani světová válka. *„Je však nutné konstatovat skutečnost, že na rozdíl od jiných spolků, které kvůli válce přerušily svou činnost, byly zrušeny, zanikly či nevyvíjely žádné aktivity, pořádal feriální spolek Barák po celé válečné období akademie, výlety, koncerty a třeba i společenské večery s jednoaktovkami.*⁶⁵

Souhrnně lze k historii Feriálního klubu studentstva Barák říci, že spolek sehrál především ve svých počátcích důležitou roli při formování tišnovského vlastenectví a společenského života ve městě vůbec. Spolkovou činnost se snažil v rámci svých možností udržovat i na sklonku Rakousko-uherského mocnářství v době, kdy někteří jeho členové museli bojovat na frontách první světové války. Jakým směrem se následně vydal a jaká byla jeho kulturně-společenská role na Tišnovsku v meziválečném Československu, nám pomůže objasnit zbytek této práce.

3.2 Stanovy a organizační záležitosti

Základním dokumentem každého spolku jsou spolkové stanovy. Během námi sledovaného období spolek Barák své stanovy změnil. Je tedy nutné uvést nejen obsah původních stanov, ale také pojednat o stanovách nových z r. 1926.

62 Státní okresní archiv Brno-venkov (dále jen SOkA Brno-venkov). Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 10, Vzpomínka Vítězslava Pokorného k založení studentského spolku Barák, s. 2.

63 DUREC, Ivo. Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku: Kulturní a společenský význam jednoho spolku v Tišnově v letech 1884 – 1918, s. 108.

64 Viz kapitola 1.3 Kulturní a společenský život před rokem 1918 s. 15.

65 DUREC, Ivo. Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku: Kulturní a společenský význam jednoho spolku v Tišnově v letech 1884 – 1918, s. 113.

Původní stanovy

První stanovy feriálního spolku Barák byly schváleny v Brně 2. 8. 1884 moravským místodržitelstvím, přípis č. 19768.⁶⁶ Tyto stanovy vymezovaly účel spolku jako šlechtění duševního a společenského života členů a vzájemné vzdělávání se, čehož mělo být dosahováno pomocí přednášek, pořádáním pěveckých a deklamatorních zábav, zakládáním knihoven, rozšiřováním knih a časopisů, slavnostními večery a výlety. Finanční prostředky spolek získával ze zápisného, členských příspěvků, darů a z výtěžků ze vstupného na akce pořádané spolkem.

Stanovy rozlišovaly čtyři typy členů (zakládající, přispívající, činní a čestní). Dále stanovy vymezovaly práva a povinnosti členů, vrcholové orgány a funkcionáře spolku. Výbor se skládal z předsedy, místopředsedy, pokladníka, jednatele, knihovníka, pořadatele zábav a pořadatele přednášek. K výboru patřili ještě čtyři náhradníci. Nejvyššími funkcionáři byli předseda, jednatel a pokladník. Měli na starosti vedení nejdůležitější části spolkové agendy a spolkové finance. Spolek měl podle stanov i dvě komise, které se skládaly každá ze dvou volených členů. Jednalo se o komisi kontrolní a knihovní.

Důležitou informaci ve stanovách představuje i bod o tom, že spolek si volil svého protektora. V případě ukončení činnosti spolku mělo jeho jmění přejít na tišnovskou obec.⁶⁷ Výše popsané stanovy byly v platnosti až do jejich nahrazení novými stanovami dne 12. 5. 1926.⁶⁸

Nové stanovy z roku 1926

Po vzniku samostatného Československa členové spolku projednávali změnu stanov na valné hromadě 6. 7. 1919.⁶⁹ Měl být vypracován návrh nových stanov, který by projednala a schválila valná hromada. Ze zápisů však víme, že předložení návrhu stanov bylo několikrát odloženo.⁷⁰ Následné vzájemné rozpory uvnitř spolku v první polovině 20. let znemožnily projednání a schválení stanov úplně.

66 SOkA Brno-venkov. Fond A-3 Okresní úřad Tišnov, i. č. 554, Feriální klub Barák, Oznámení c. k. okresnímu hejtmanství, bez datace.

67 Úplné znění prvních stanov spolku bylo otištěno v příloze příspěvku DUREC, Ivo. Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku, s. 116 – 117.

68 SOkA Brno-venkov. Fond A-3 Okresní úřad Tišnov, i. č. 556, Spolkový výkaz, č. položky 208.

69 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů o schůzích výborových, členských a valných hromadách (dále jen Kniha zápisů), Zápis z valné hromady ze dne 6. 7. 1919.

Změna se dostavila až pod vedením Jiřího Řezáče na přelomu let 1925 – 1926.⁷¹ Zápis z valné hromady ze dne 23. 1. 1926 uvádí, že byly jednohlasně schváleny nové stanovy.⁷² Žádost o schválení nových stanov zaslal jednatel spolku Oldřich Smíšek Okresní správě politické v Tišnově dne 11. 3. 1926.⁷³ V ní se uvádí: „*Barák, spolek studentstva na Tišnovsku žádá o schválení nových přiložených stanov, které byly navrhnutý a schváleny na valné hromadě konané 23. ledna 1926, poněvadž staré stanovy z roku 1884 pro dnešní spolkové poměry nevyhovovaly.*“ Z dalších záznamů ve spisu je patrné, že návrh stanov byl poprvé navrácen zpět kvůli formálním důvodům (stanovy nebyly řádně opatřeny úředními kolky) a podruhé z důvodu, že v předložených stanovách nebylo uvedeno ustanovení, jakým způsobem se budou řešit spolkové spory.⁷⁴ Po doplnění všech náležitostí nakonec nové stanovy schválila Zemská správa politická na Moravě dne 12. 5. 1926.⁷⁵

Hned z prvního bodu nových stanov⁷⁶ je patrné, že došlo ke změně názvu spolku. Původní název „Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku“ se změnil na „Barák, spolek studentstva na Tišnovsku.“⁷⁷ Jednalo se o reflexi na spolkovou činnost, která se již nesoustředila pouze na období letních prázdnin, ale podle možností probíhala i během školního, resp. akademického roku. Účel spolku zůstal prakticky stejný, stanovy v tomto bodě doznaly pouze drobných úprav.⁷⁸

V bodě, který se dotýkal členské základny, nové stanovy již neobsahovaly pojem přispívající člen a naopak mezi činné členy zahrnuly i studenty všech odborných škol.

70 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů, Zápisy z let 1919 – 1922.

71 Blíže o činnosti spolku pojednává kapitola 4.2 Léta 1923 – 1926 s. 36.

72 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů o schůzích výborových, členských a valných hromadách (dále jen Kniha zápisů), Zápis z valné hromady ze dne 23. 1. 1926.

73 SOkA Brno-venkov. Fond A-3, Okresní úřad Tišnov, i. č. 554 Feriální klub Barák, Žádost o schválení nových stanov ze dne 11. 3. 1926.

74 Tamtéž, Rozhodnutí Zemské správy politické na Moravě ze dne 17. 3. 1926, č. j. 31.509/VIII a Oznámení Zemské správy politické na Moravě ze dne 31. 3. 1926, č. j. 37.181/VIII.

75 Tamtéž, Rozhodnutí Zemské správy politické na Moravě ze dne 12. 5. 1926, č. j. 53.001/VIII.

76 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 4, Stanovy. Úplné znění stanov z r. 1926 je formou přílohy součástí této práce.

77 Tamtéž, § 1.

78 Tamtéž, § 5 a § 6.

Nadále zůstala zachována možnost získat čestné členství a kdo složil během jednoho roku částku 200 Kč, mohl se stát zakládajícím členem.⁷⁹ Podrobněji jsou v nových stanovách definována práva a povinnosti členů a rovněž je upřesněna i možnost zániku členství. Například členství zaniklo tomu, kdo dovršil třetí rok po absolvování svého studia, mimo případy, které ústřední výbor rozhodl jiným způsobem.⁸⁰

Změn doznala organizace spolku. Valná hromada se podle stanov z r. 1926 měla svolávat vždy počátkem správního roku, který byl shodný s rokem kalendářním. Podle předchozích stanov to bývalo vždy na počátku a na konci letních prázdnin.⁸¹

Nové stanovy oproti původním též mnohem podrobněji vymezují kompetence valné hromady, ústředního výboru i jednotlivých členů ústředního výboru spolku. Nejvyšším spolkovým orgánem byla valná hromada, výkonným orgánem, který podával zprávy valné hromadě, byl ústřední výbor, jehož členy nadále zůstali předseda, místopředseda, pokladník, jednatel, knihovník. Původní funkce pořadatele zábav a pořadatele přednášek byly zrušeny. Místo nich se objevují předsedové sekcí, a to sekce vzdělávací, sociální a zábavní. Ústřední výbor byl doplněn ještě o funkce zapisovatele a archiváře. Celkem šlo o 10 členů, ke kterým byli ještě voleni 2 náhradníci. Předsedu, jednatele a pokladníka volila i nadále přímo valná hromada, ostatní funkce si rozdělili valnou hromadou zvolení členové ústředního výboru sami.⁸²

Z nových stanov zmizel i pojem knihovní komise, jejímž úkolem bylo revidovat knihovnu a původní orgán Stálá kontrolní komise přešel do nových stanov pod pojmem dozorčí rada. I nadále byla tvořena dvěma členy, kteří byli voleni valnou hromadou, nesměli však být současně členy ústředního výboru. Novou podmínkou pro člena dozorčí rady bylo studium na vysoké škole.⁸³

79 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 4, Stanovy, § 7.

80 Tamtéž, § 8 – § 11.

81 Srovnej DUREC, Ivo. Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku: Kulturní a společenský význam jednoho spolku v Tišnově v letech 1884 – 1918, s. 116 – 117 a SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 4, Stanovy, § 14.

82 Srovnej DUREC, Ivo. Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku: Kulturní a společenský význam jednoho spolku v Tišnově v letech 1884 – 1918, s. 116 – 117 a SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 4, Stanovy, § 14 – § 36.

83 Srovnej DUREC, Ivo. Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku: Kulturní a společenský význam jednoho spolku v Tišnově v letech 1884 – 1918, s. 116 – 117 a SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 4, Stanovy, § 37 – § 39.

Pokud by spolek ukončil svoji činnost, mělo jeho jmění přejít nikoliv již na tišnovskou obec, ale na brněnský svaz Československého studentstva. Změny nastaly i v pasáži o řešení případných sporů mezi členy spolku.⁸⁴

3.3 Členská základna

Členskou základnu tvořili převážně místní studenti a absolventi tišnovských středních škol či tišnovští studenti brněnských středních škol nebo Masarykovy univerzity. Stanovy spolku neomezovaly místní příslušnost členů na Tišnov. Členy mohli být tedy i studenti z okolních vesnic. Naopak členství bylo omezeno časově a zanikalo nejpozději, pokud nerozhodl výbor spolku jinak, do tří let od absolvování studia.⁸⁵

Během sledovaného období se nejčastěji setkáváme se jmény: Komárek, Hlaváček, Macků st., Macků ml., Továrek, Grünwald, Řezáčová, Seyfert, Fetter, Deiss, Komárková, Pařízek, Wasserbauer, Smíšek, Medunová, Zícha, Pollak, Pokorný, Vrchlabský, Cejnek, Major a další.⁸⁶ Z vysokoškolských studentů a absolventů byli ve spolku nejvíce zastoupeni studenti, resp. absolventi práv, medicíny a přírodních věd.⁸⁷

Počet členů se samozřejmě během času měnil. Jejich přesné seznamy se však nedochovaly. Údaje o počtu členů lze dohledat v některých zápisech z valných hromad, členských a výborových schůzí, popř. ve spolkových oběžnicích.⁸⁸ Z těchto záznamů však není možné sestavit ucelený přehled vývoje počtu členů spolku. Například zápisy z valných hromad uvádějí následující počty členů:

- ze dne 21. 7. 1921 celkem 81 členů
- ze dne 5. 3. 1927 celkem 52 členů
- ze dne 21. 12. 1927 celkem 69 členů
- ze dne 9. 2. 1929 celkem 81 členů⁸⁹

84 Srovnej DUREC, Ivo. Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku: Kulturní a společenský význam jednoho spolku v Tišnově v letech 1884 – 1918, s. 116 – 117 a SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 4, Stanovy, § 40 – § 44.

85 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 4, Stanovy, § 11, bod 5.

86 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů, i. č. 2, Kniha zápisů a i. č. 7, Oběžníky.

87 Tamtéž.

88 Tamtéž.

3.4 Spolkové prostory

V době svého založení si zřídil Barák spolkovou místnost v hostinci u Sedláků, kterou v r. 1899 přesunul do hostince u Borovičků.⁹⁰ Kdy přesně tato spolková místnost zanikla, se dnes již neví.

Ze zápisů schůzí víme, že spolek neměl během první republiky žádnou klubovnu ani spolkovou místnost. Zázemí pro své schůzky a jednání nacházel v různých prostorách. Doložená jsou následující místa: Hostince u Vítků, u Knolů, u Hlávků, u Borovičků, u Hammingerů, v hotelu u České koruny, v klubovně hotelu Franke, v Sokolovně, ale také v Měšťanské škole. Za dobrého počasí se členové spolku scházeli na sokolském cvičišti, na Koupelce⁹¹ nebo jen tak venku na ulici.⁹²

Výborové schůze se občas konaly i u některého člena doma, např. u Pařízka nebo u Řezáčové.⁹³ Pro spolkové i veřejné akce využíval Barák především prostory Sokolovny, sál u Borovičků nebo obecní louky.⁹⁴

89 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů a i. č. 2, Kniha zápisů.

90 BLAŽKOVÁ, Věra. Feriální klub studentstva Barák, s. 7.

91 Dobový název pro koupaliště u řeky Svratky v Tišnově.

92 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů a i. č. 2, Kniha zápisů.

93 Tamtéž.

94 Tamtéž.

4 Činnost spolku v letech 1918 – 1938

Tato kapitola podává přehled doložené činnosti a aktivit spolku v rámci časového vymezení této práce, tedy období Republiky československé 1918 – 1938. Pro lepší přehlednost je kapitola rozdělena do menších časových úseků, které jsou ohraničeny podle typu dochovaných pramenů a podle aktivity spolku.

První časový úsek od vzniku RČS v r. 1918 do r. 1922 pokrývá první Kniha zápisů o schůzích výborových, členských a valných hromadách (dále jen Kniha zápisů). Pro druhý úsek 1923 – 1926, ke kterému není dochována Kniha zápisů, bylo nutné čerpat z ostatních dochovaných archiválií a také z dobového tisku. Následující období 1926 – 1934 časově zahrnuje druhá Kniha zápisů. Rokem 1931 začal počátek nečinného období spolku, které trvalo do r. 1933. Tematicky jsou tato léta přiřčena k roku 1934 a tvoří tak společně jeden celek⁹⁵. Pro období po roce 1934 bohužel nejsou k dispozici archiválie, které by mohly poskytnout souvislé informace k dějinám spolku. Barák jako takový však existoval i nadále, a tak byla pro získání informací o činnosti spolku využita taktéž dobová periodika. Činnost spolku pokračovala i po r. 1938, proto je zde pro vytvoření kontextu práce zařazena ještě podkapitola Barák po Mnichovu 1938.

4.1 Léta 1918 – 1922

Zápisy z mimořádné valné hromady a z výborové schůze, které se konaly během letních prázdnin r. 1918, dokládají, že i ve válečném roce 1918 spolek pracoval.⁹⁶ Bohužel záznamy, které by nám osvětlily situaci ve spolku hned po říjnovém převratu, v Knize zápisů uvedeny nejsou.

První zápis z doby RČS pochází z členské schůze, která se konala 9. 3. 1919. Tato schůze projednala návrh na uctění památky zemřelého člena A. Zelinky. Členové Baráku schválili odeslat spolku Komenský ve Vídni částku 200 korun jako projev pocty. Jednalo se též o návrhu na změnu stanov a podmínek členství v Baráku. Zápis doslovně uvádí: „*Dále ujednáno, že do klubu má právo vstoupit každý, kdo absolvoval měšťanskou školu a nebo navštěvoval odbornou školu.*“⁹⁷

95 Viz kapitola 4.4 Léta 1931 – 1934 na straně 44.

96 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů, Zápis z mimořádné valné hromady ze dne 24. 7. 1918 a zápis z výborové schůze ze dne 25. 8. 1918.

97 Tamtéž, Zápis z členské schůze 9. 3. 1919.

Jarní divadelní představení odehrál Barák v sobotu 3. 5. 1919 v tišnovské Sokolovně. Veselohru G. B. Shawa Pygmalion režíroval baráčník⁹⁸ Ladislav Seyfert.⁹⁹ Na červnové schůzi se řešily různé návrhy, jakým způsobem během léta oslavit výročí 35 let od založení spolku Barák. Konkrétní výsledky schůze však nepřinesla. Na začátku prázdnin se uskutečnila v restauraci u Knolů valná hromada. Předběžně byla projednána změna stanov s tím, že ještě musí být potvrzena valnou hromadou na konci prázdnin.¹⁰⁰ Poté následovalo další kolo jednání kolem oslav výročí spolku, které byly plánovány na 15. – 16. 8. 1919.¹⁰¹ Bohužel přípravy oslav skončily nezdarem a oslavy se nekonaly. Místo toho spolek odehrál dne 26. 7. 1919 v Deblíně divadelní představení Staré hříchy.¹⁰² O Vánocích se pak uskutečnila valná hromada, na které proběhly volby představitelů spolku, projednalo se první čtení upravených stanov, v rámci kterých byl přijat návrh na zřízení dozorčí rady spolku. Členové se dále usnesli na spolupřátání Silvestrovské zábavy se Sokolem a také na realizaci divadelního představení Amfytrion, které mělo být původně odehráno již v září. Nový termín byl domluven na 3. 1. 1920.¹⁰³

Rok 1920 zahájil spolek dne 3. 1. v Sokolovně již zmíněným představením Amfytrion, které režíroval J. Ondřej.¹⁰⁴ O tři dny později proběhla členská schůze, na které se projeví rozpory mezi jednotlivými členy spolku. Příčinou neshod byla taneční zábava realizovaná operativně po skončení divadelního představení Amfytrion i přes unesení spolkových orgánů, že zábava se konat nebude, a také nepříjemné vystupování mladších členů Baráku po požití alkoholu objednaného dokonce na náklady spolku. Rozpory mezi členy přineslo bohužel i jednání o proplácení cestovních náhrad členům spolku, celá tato schůze proběhla proto v napjaté atmosféře.¹⁰⁵

98 Členům spolku bývalo v Tišnově říkáno „baráčníci“. I v dochovaných pramenech k dějinám fondu se lze setkat s tímto označením. Nejedná se o souvislost s Vlastenecko-dobročinnou obcí baráčníků, která působila v mnoha městech.

99 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 13, Leták Pygmalion.

100 Podrobně viz Kapitola 3.2 Stanovy a organizační záležitosti na straně 26.

101 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů, Zápis z valné hromady 6. 7. 1919.

102 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 13, Leták Staré hříchy.

103 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů, Zápis z valné hromady ze dne 26. 12. 1919.

104 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 13, Leták Amfytrion.

105 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů, Zápis z členské schůze 6. 1. 1920.

V jarních měsících se projednávala letní činnost spolku. Z množství různých návrhů bylo nakonec v létě realizováno pořádání tanečních hodin, dvě divadelní představení a účast na gymnaziálních slavnostech. Srpnové taneční hodiny měly podle zápisu z mimořádné valné hromady 26. 9. 1920 značný úspěch. Ukončeny byly prodlouženou a spolku přinesly do pokladny asi 600 Kč. Hůře dopadlo představení Romantické odehrané 18. 9. 1920, na kterém Barák vykázal bohužel ztrátu pro nezájem publika. Druhé divadelní představení bylo sehráno společně s TJ Sokol. Šlo o hru A. Jiráska M. D. Rettigová. Plánované gymnaziální slavnosti pořádané v přírodě bohužel značně narušilo nepříznivé počasí a většina programu musela být odřeknuta.¹⁰⁶

Během roku 1920 probíhalo i jednání o změně stanov. Bohužel výsledkem debat bylo vždy odložit další jednání na příští schůzi. Na neustálé odklady navázaly vnitřní problémy a minimální aktivita spolku, nových stanov se tudíž Barák dočkal až v r. 1926.

V roce 1920 se projeví i rozpory s Tělocvičnou jednotou Sokol. Vzájemné neshody Baráku s jednotlivými členy Sokola narůstaly, proto se baráčníci rozhodli poslat TJ Sokol oficiální stížnost a do vyřešení neshod přerušit spolupráci se zábavním odborem Sokola.¹⁰⁷ Bohužel spor, který vznikl údajně kvůli obsazování rolí v představení M. D. Rettigová, se nepodařilo rychle vyřešit, jak dokazuje zápis z mimořádné valné hromady z 21. 7. 1921, ve kterém je uvedeno: „*V důsledku našeho poměru k Sokolu, který zůstává takovým, jakým jej učinila resoluce Baráku odhlasovaná valnou hromadou 26. září 1920, rozděluje se členstvo ve dva tábory: jeden pro usmíření se Sokolem, druhý pro úplný rozkol. Na řeč kol. předsedy, podle jehož názoru Barák nic neztrácí rozešed se se Sokolem, odpovídá kol. Komárková, že činnosti Baráku bez smíru jest nemožná, a že snad smír podmiňuje další zdárnou existenci klubu.*“¹⁰⁸

Důsledkem sporu bylo i odstoupení výboru spolku Barák a volba výboru nového, jež proběhla na výše uvedené mimořádné valné hromadě. Někteří členové Baráku si však byli vědomi, že dobré vztahy se Sokolem a vzájemná spolupráce obou spolků je pro Barák důležitá, protože baráčníci neměli k dispozici ani vlastní klubovnu, natož sál

106 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů, Zápis z mimořádné valné hromady 26. 9. 1920.

107 Tamtéž, Zápis z mimořádné valné hromady 26. 9. 1920.

108 Tamtéž, Zápis z mimořádné valné hromady 29. 7. 1921.

s jevištěm, proto nakonec přistoupili na návrh Sokola pomoci mu s realizací divadelního představení Jiříkovo vidění. Jednatelská zpráva za rok 1921 k tomu doplňuje: „*Po bouřlivém převratu památné schůzi dne 29. července studenti chápou se lopat a rýčů, aby pomáhali při přípravování jeviště a rozmnožují svým počtem řady vojska, chasy i lidu. Konečně po druhém představení Jiříkova vidění jest možno pomýšleti na vlastní činnost.*“¹⁰⁹ I přes společnou práci na divadle zůstaly vztahy mezi členy obou sdružení nadále napjaté.

Podle téže jednatelské zprávy bylo ve spolupráci s S. K. Tišnov odehráno představení Ogaři.¹¹⁰ Bohužel plánovaný kabaret Baráku, který se měl konat v Předklášteří, se spolku realizovat nepodařilo. To bylo příčinou dalších neshod, které se řešily na členské schůzi dne 4. 9. 1921. Na ní se opětovně projevíly i rozpory se Sokolem.¹¹¹ K nim se v průběhu roku 1921 přidaly i hádky a neshody mezi členy spolku. Aktivní činnost byla tím pádem omezena na minimum a spolek ztratil v Tišnově na popularitě.

Počátkem roku 1922 odehráli baráčníci představení Pan Johanes od Aloise Jiráska a začali též plánovat letní program a prázdninové termíny možných akcí. Lednovou valnou hromadu se rozhodli členové spolku na výborové schůzi přesunout až na Velikonoce.¹¹² Na ní se pak diskutovalo ještě znovu o loňském problému se Sokolem a bylo schváleno, že Barák zakoupí od Sokola jednu akcii na stavbu Sokolovny, která Sokolu bude následně darována, čímž bude vyrovnána pohledávka za lednové divadelní představení. Následovalo přijetí nových členů, volby představenstva spolku a diskuze o prázdninové náplni činnosti spolku.¹¹³

O letních prázdninách se členové Baráku spolupodíleli na pořádání a katalogizaci městské knihovny, ve které Barák zajišťoval provoz až do doby, než bylo obsazeno místo městského knihovníka.¹¹⁴ Při jednání o prázdninovém představení se opět

109 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů, Jednatelská zpráva za rok 1921.

110 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 13, Leták k divadelnímu představení Ogaři.

111 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů, Zápis z členské schůze 4. 9. 1921.

112 Tamtéž, Zápis z výborové schůze 7. 1. 1922.

113 Tamtéž, Zápis z valné hromady 13. 4. 1922.

114 Tamtéž, Zápis z výborové schůze 3. 7. 1922.

projevily názorové rozdíly mezi členy, z nichž někteří zaujali velmi skeptické stanovisko k jakémukoliv představení. I výše zmíněný stále nedořešený spor se Sokolem se s létem opět stal příčinou hádek nejen uvnitř spolku, ale také vyvolal další vzájemné rozbroje mezi oběma spolky. V zápisu ze členské schůze z 6. 7. 1922 je uvedeno: „*Nynější stav je neudržitelným a mezi oběma korporacemi musí nastati vyjasnění a spolupráce.*“¹¹⁵

Z dalších zápisů plyne, že TJ Sokol požadovala, aby se členové Baráku stali členy TJ Sokol. Tento požadavek se následně stal předmětem dalších hádek uvnitř Baráku. Vytvořily se tři názorové frakce. První se klonila ke spolupráci se Sokolem, druhá nevěřila, že vzájemné sblížení a vstup členů Baráku do Sokola něco vyřeší, a třetí skupina neměla vyhraněný názor a k celé záležitosti zaujala lhostejné stanovisko.¹¹⁶

Spolek Barák se však nemohl zcela zříci spolupráce se Sokolem, neboť by ztratil prostory pro své akce, na což bylo opětovně upozorněno na schůzi spolku. Doslovně je v zápisu uvedeno: „*Kolega Pollak upozorňuje na nesnáze, které by vznikly, kdybychom se se Sokolem úplně rozešli. Divadla a veškeré naše podniky vůbec byly bez sálu v Sokolovně nemožnými.*“¹¹⁷

Poslední zápis, který pojednává o sporu se Sokolem, je z členské schůze 17. 7. 1922, na které byly přijaty podmínky, jež měly být předloženy Sokolu a které by umožnily vzájemnou spolupráci.¹¹⁸ O tom, zda byly tyto podmínky Sokolu vůbec předloženy, jaké byly podmínky Sokola vůči Baráku či o tom, jakým způsobem byl celý spor vyřešen, bohužel není v záznamech zmínka.

4.2 Léta 1923 – 1926

Rozpory spolku se Sokolem a následně i ve spolku samém se podepsaly na jeho úpadku. Jednatelka spolku Božena Komárková v jednatelské zprávě za rok 1922 uvedla: „*Z ohromné záplavy mluvení a plánů na počátku prázdnin vzešlo divadlo, jediný plod v degeneraci zkomírajícího klubu za celou dobu od velikonočních voleb 1922 až do prázdnin 1923.*“¹¹⁹

115 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů, Zápis z členské schůze 6. 7. 1922.

116 Tamtéž, Zápis z členské schůze 13. 7. 1922.

117 Tamtéž, Zápis z členské schůze 13. 7. 1922.

118 Tamtéž, Zápis z členské schůze 17. 7. 1922.

119 Tamtéž Jednatelská zpráva za rok 1922, bez datace.

Divadelním představením, o němž se Božena Komárková zmiňuje, byla hra O. Wilda „Na čem záleží“.¹²⁰ Dále ve zprávě mimo jiné uvádí: „*Dle názoru dřívějších kolegů byl Barák k tomu, aby v jeho jménu mladá generace plnila svoje povinnosti vůči rodnému městu. Dle názoru současného má prý za úkol, aby přebytečná energie mladých lidí se měla kde neškodně vybiti. Názory na věc mohou být různé, ale v každém případě stojí za uváženou, zdali má právo na existenci spolek, jehož jedinou prací jest zvoliti výbor a zahrát do roka jedno divadlo.*“¹²¹ Ze zprávy dále vyplývá, že se spolek ocitl v krizi a jeho činnost se omezila na minimum. Tato jednatelská zpráva za rok 1922 je pak posledním záznamem v první Knize zápisů.

Z následujících let 1923 a 1924 jsou doloženy pouze dvě spolkové akce. První byla prázdninová Hudební akademie pořádaná 28. 7. 1923 ve spolupráci se Čtenářsko-pěveckým spolkem Květnice z Předklášteří a druhým bylo divadelní představení Rozkošná příhoda, které studenti odehráli 27. 12. 1924.¹²²

Dokladem toho, že činnost spolku byla opravdu minimální, je i výzva Okresní politické správy v Tišnově ze dne 6. 6. 1925, která vyzývá velitelství četnické stanice v Tišnově, aby prošetřilo, zda spolek Barák přestal existovat a kdo byl jeho posledním předsedou.¹²³ Četnická stanice dne 12. 6. 1925 potvrzuje zpět Okresní správě politické, že Feriální klub „Barák“ v Tišnově nadále existuje a předsedou spolku je ing. Vladimír Macků.¹²⁴

Podle zprávy v dobovém tisku se spolek Barák znovu probudil k životu na konci prázdnin roku 1925. Uspořádal valnou hromadu, na které si zvolil nové představenstvo a projednal program na vánoční prázdniny.¹²⁵ Dokladem, že tomu tak bylo, je oznámení

120 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 6, Povolení Okresní správy politické č. 11375 ze dne 24. 8. 1922.

121 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů, Jednatelská zpráva za rok 1922, bez datace.

122 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 13, Leták Rozkošná příhoda a leták Hudební akademie.

123 SOkA Brno-venkov. Fond A-3, Okresní úřad Tišnov, i. č. 554, Feriální klub Barák, Úřední připomenutí, č. j. 8939 ze dne 6. 6. 1925.

124 Tamtéž. Odpověď Četnické stanice je uvedena na stejném listě č. j. 8939 ze dne 6. 6. 1925.

125 Studentský spolek Barák. *Náš kraj*. 1925, 6(36), s. 3.

ze dne 31. 8. 1925, které zaslal spolek Okresní správě politické v Tišnově, v němž uvádí úřadům jména zvolených funkcionářů na valné hromadě konané dne 28. 8. 1925.¹²⁶

V podzimních dnech téhož roku uspořádal Barák několik debatních večerů a referátů v městské knihovně na různá témata, např. O sokolských ideálech, Četba dnešní studující mládeže nebo O moderní poezii.¹²⁷

Spolek také dále spolupracoval s městskou knihovnou, neboť se podílel na provozu čítárny. Dne 19. 10. 1925 se konala schůze knihovnické rady, které se za baráčníky účastnil Miloš Wasserbauer.¹²⁸

Uspořádáním valné hromady o prázdninách r. 1925 a následnou podzimní přednáškovou činností ukončil spolek Barák období dlouhodobého úpadku, které vyplnilo prakticky celou první polovinu 20. let a během něhož znemožňovala názorová rozdílnost nejen naplňování účelu spolku, ale také vedla k narušení spolupráce s ostatními kulturními organizacemi. Rokem 1925 končí také období, pro které není přímá pramenná základna z archivních fondů. Od následujícího roku jsou opět k dispozici zprávy v Knize zápisů.

4.3 Léta 1926 – 1931

Rok 1926 zahájili studenti valnou hromadou, která se konala v předsálí Sokolovny dne 23. ledna. Tato valná hromada byla pro spolek důležitá z několika hledisek. Nejen, že bylo zvoleno nové vedení spolku a schváleno pořádání březnové akademie a divadelního představení o Velikonocích, ale především byly schváleny nové stanovy spolku.¹²⁹ Po diskuzi na konci schůze byl jednateli spolku svěřen úkol zjistit podmínky pro vstup Baráku do Ústředního svazu studentstva.¹³⁰

V měsíci únoru navázal Barák na sérii podzimních debatních večerů a přednášek. Týdeník *Náš kraj* v článku „Ze studentské činnosti“ k tomu mimo jiné otiskl: „*Dne 13. t. m. referovala kol. Bož. Komárková o problému mladé generace. S velikým potěšením jsme konstatovali návštěvu zdejších pp. profesorů, kteří se též účastnili*

126 SOkA Brno-venkov. Fond A-3, Okresní úřad Tišnov, i. č. 554, Feriální klub Barák, Oznámení Okresní správě politické v Tišnově ze dne 31. 8. 1925.

127 Barák. *Náš kraj*. 1925, 6(41), s. 3.

128 Řádná schůze knihovnické rady města Tišnova. *Náš kraj*. 1925, 6(43), s. 3.

129 Viz kapitola 3.2 Stanovy a organizační záležitosti na straně 26.

130 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z valné hromady 23. 1. 1926.

debaty. Tyto schůzky jsou velmi pěkným činem dnešního vedení „Baráku“ a doufáme, že prospějí nemálo sblížení a vzájemnému poznání studentstva mezi sebou i s pp. profesory.¹³¹ Spolupráce s místním reálným gymnáziem byla pro Barák velmi důležitá, protože zde byl velký potenciál pro rozšiřování členské základny spolku.

Společnou akcí spolku a školy býval tradiční Majáles s bohatým programem. V roce 1926 se uskutečnil ve dnech 15. – 16. května pod záštitou městské rady. Náplní těchto dvou dnů byla gymnaziální akademie se studentským orchestrem, květinový den, výstava studentských prací, průvod s alegorickým vozem, koncert městské hudby, kabaret akademiků atd.¹³²

Letní náplň práce Baráku o prázdninách roku 1926 není známa, neboť, jak dokládá zápis z mimořádné valné hromady z 8. 9. 1926, zapisovatel neplnil řádně svou funkci, za což mu byla vyslovena důtka. Zápis doslovně uvádí: „Zpráva zapisovatele K. Cejnka shledána naprosto nedostatečnou, poněvadž onen podal pouze kusý seznam podniků konaných v posledních 4 měsících.“¹³³ Tatáž valná hromada projednala plánovanou práci spolku do konce roku, která zahrnovala pořádání podzimních debatních večerů a spoluúčast na vánočním divadelním představení pod vedením Sokola. Největší podzimní akcí roku 1926, kterou Barák pořádal společně se Sokolem, byla Mikulášská revue s nadílkou a prodlouženou taneční hodinou.¹³⁴

O činnosti spolku v r. 1927 máme první informace z výborové schůze, která se konala 26. února. Jednotlivé odbory spolku shrnuly práci za předchozí období, přičemž zpráva zábavního odboru nám sděluje: „Pořádáno divadlo Strýc Váňa od Čechova, dále se v Loučkách¹³⁵ hrály 2 Averčenkovy aktovky a hrála se Mikulášská revue „Hledá se Mikuláš“ ve prospěch Sokola.“¹³⁶

Záznam ze schůze dále uvádí, že se spolek pokusí domluvit se Sokolem o uložení spolkového archivu v některé z místností Sokolovny. Zda byl do Sokolovny nakonec archiv přesunut, bohužel není známo. Ze statistického hlediska je pro nás důležitá

131 Ze studentské činnosti. *Náš kraj*. 1926, 7(8), s. 3.

132 Majáles. *Náš kraj*. 1926, 7(17), s. 4.

133 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z mimořádné valné hromady 8. 9. 1926.

134 Nadílkový večer. *Náš kraj*. 1926, 7(48), s. 4.

135 Horní a Dolní Loučky, vesnice 5 km severozápadně od Tišnova.

136 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z výborové schůze 26. 2. 1927.

informace matrikáře spolku, který podle zápisu z březnové valné hromady uvádí, že do Baráku vstoupili čtyři noví členové a celkem má spolek 52 členů.¹³⁷

Z plánovaných akcí pro rok 1927 spolek zůstal věrný tradiční náplni. Na jaře se hrála veselohra Johna Hartleyho Mannerse „Peg mého srdce.“ Barák toto představení sehrál nejen v Tišnově, ale také v Loučkách, Předklášteří a v Lomničce. Výtěžek byl věnován ve prospěch Sokola na stavbu nové Sokolovny.¹³⁸

V červenci se v Tišnově konala Podhorácká výstava, která byla nejdůležitější kulturně-hospodářskou akcí okresu. Zápis z dubnové členské schůze uvádí, že spolek obdržel přípis na spolupráci členů spolku na Podhorácké výstavě, ovšem bližší informace k tomu uvedeny nejsou.¹³⁹ Taktéž není známo, zda studenti v průběhu prázdnin něco pořádali. Dochovaná zpráva z Týdeníku *Náš kraj* ze dne 19. 8. 1927 uvádí: „*Veselý večer s tancem uspořádají tišnovští studenti na rozloučenou s prázdninami v sobotu 27. t. m. Na programu dvě aktovky: „Logarithmy“ a Bassův „Náhrdelník“, koncert kvarteta a j. Po programu veselice.*“¹⁴⁰ O pořádání této akce z konce srpna nás informuje též dochovaný leták *Soirée Fidèle*.¹⁴¹

Podzimní čas byl tradičně věnován tanečnímu kurzu. Ani tohoto roku tomu nebylo jinak. Navržený sedmičlenný taneční výbor byl schválen na členské schůzi 19. září. Záštitu nad tanečním kurzem převzala paní Wachsmuthová. Taneční hodiny byly před Vánoce slavnostně ukončeny tzv. prodlouženou.¹⁴² Mimo ni vyplnily adventní čas ještě dvě události. Obdobně jako v předchozím roce byla pořádána 7. 12. Mikulášská revue s nadílkou. Drogerie paní E. Fetterové v Tišnově připravila pro tuto akci dárky v celkové hodnotě 600 Kč.¹⁴³ Významnou společenskou událostí v předvánočním

137 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z valné hromady 5. 3. 1927.

138 Tamtéž, Zápis z členské schůze 30. 4. 1927.

139 Tamtéž.

140 *Veselý večer. Náš kraj. 1927, 8(34), s. 4.*

141 Srovnej SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 13, Leták *Soirée Fidèle*, 27. 8. 1927.

142 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z výborové schůze 16. 9. 1927 a 17. 12. 1927.

143 "Barák" studentský spolek v Tišnově. *Náš kraj. 1927, 8(48), s. 4.*

Tišnově se dále stala oslava šedesátých narozenin zakladatele tišnovského Sokola dr. Josefa Drbala. Za Studentský spolek Barák mu osobně blahopřál předseda Jiří Řezáč.¹⁴⁴

Před koncem roku se uskutečnila ještě mimořádná valná hromada, jejímž hlavním bodem bylo projednání návrhu na změnu stanov. Ten spočíval ve změně studentského spolku na spolek akademiků, čímž by spolek museli opustit středoškolští studenti. Návrh přijat nebyl, protože by tím spolek přišel o mnoho svých členů. Taktéž byl zamítnut návrh, aby Barák zřídil přes zimu kluziště, a to z důvodu, že spolek Barák není sportovním klubem.¹⁴⁵

Na počátku roku 1928 se na valné hromadě a dvou výborových schůzích řešila pouze běžná agenda a volby funkcionářů. O činnosti spolku během zimních a jarních měsíců nás však informují spíše jiné zdroje než Kniha zápisů, ze které je patrné, že chybí zápisy v rozmezí únor až červen. Jednalo se opět o nedbalost zapisovatele, který byl z tohoto důvodu zbaven funkce.¹⁴⁶

V únoru bylo pro děti odehráno divadelní představení Zlatokvět a o tři týdny později druhé dětské představení Kouzelná svítilna z cyklu pohádek Tisíc a jedna noc.¹⁴⁷ V květnu ještě uspořádal Barák v Sokolovně výstavu knih a grafik Družstevní práce.¹⁴⁸

Na červnové členské schůzi bylo s radostí oznámeno, že spolek má již 76 členů. Božena Komárková doporučila všem členům účast na konferenci Křesťanského sdružení mladých – YMCA, která se toho roku konala v Tišnově a na kterou byl Barák oficiálně pozván.¹⁴⁹ Za Studentský spolek Barák se však konference účastnila oficiálně pouze Božena Komárková. Účast ostatních členů spolku byla, jak uvádí zápis ze schůze z poloviny září, minimální.¹⁵⁰

144 Šedesátiny dr. Drbala. *Náš kraj*. 1927, 8(52), s. 3.

145 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z mimořádné valné hromady 21. 12. 1927.

146 Tamtéž, Zápis „Pokoj všem dobré vůle“, bez datace.

147 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 13, Letáky Zlatokvět a Kouzelná svítilna.

148 Tamtéž, Leták Výstava knih a grafik Družstevní práce. Družstevní práce byla kulturně-společenská organizace sdružující návrháře a výrobce užitého umění a moderního designu v Československu.

149 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z členské schůze 23. 6. 1928.

150 Tamtéž, Zápis z členské schůze 15. 9. 1928.

Letní prázdniny zahájil koncert spolkového orchestru, který se konal v hudebním pavilonu u Sokolovny pod taktovkou Oldřicha Smíška.¹⁵¹ Na rozloučenou s prázdninami byl tentokrát uspořádán 25. 8. „Cocktail sketch“ se scénkami, zpěvem a tancem, ke kterému hrál šestičlenný jazzový orchestr pozvaný z Brna.¹⁵²

Podzim roku 1928 byl podobně jako v přecházejících letech věnován tanečnímu kurzu, nad kterým převzaly záštitu tišnovské dámy Jirečková, Brücknerová a Horáčková. První hodina se konala v Sokolovně 6. 10. pod vedením tanečního mistra Bohuslava Husky.¹⁵³

Pro nejmenší uspořádali studenti v neděli 7. 10. divadelní představení Sněhurka a sedm trpaslíků a pro velké diváky společně se Sokolem sehráli baráčníci 17. 11. představení Františka Langra Grand hotel Nevada.¹⁵⁴ Společnou podzimní akcí Baráku a Sokola byla též příprava na lednový karneval. Barák zvolil cestu spolupořadatele, protože jak vyplývá ze zápisu z listopadové výborové schůze, neměl dostatek finančních prostředků na realizaci tak nákladné akce.¹⁵⁵ Samotný karneval se uskutečnil v sobotu 19. ledna 1929 v Sokolovně.¹⁵⁶

Mimo zmíněný karneval se v prvním kvartále roku 1929 konalo několik výborových schůzí a valná hromada, kde baráčníci pozitivně zhodnotili uplynulý rok, zvolili nové představitele spolku a rozhodli o vypsání dvou stipendií pro nemajetné studenty. Zdánlivě poklidnou atmosféru rozvířila aféra zpronevěřených financí pokladníka spolku, který byl nakonec z Baráku vyloučen.¹⁵⁷

Další zprávy o činnosti spolku od března 1929 do února 1930 v Knize zápisů chybí. Zápis z výborové schůze z 1. 2. 1930 uvádí: „*Schůze svolána po dlouhotrvající*

151 Orchestr „Baráku“. *Náš kraj*. 1928, 9(28), s. 3.

152 Srovnej SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 13, Leták Cocktail-sketch a Baráčnický coctail-sketch. *Náš kraj*. 1928, 9(36), s. 4.

153 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 14, Pozvánka do tanečních hodin pro sl. Annu Macků.

154 *Náš kraj*. 1928, 9(41), s. 4 a *Náš kraj*. 1928, 9(47), s. 3.

155 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z výborové schůze 3. 11. 1928.

156 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 14, Pozvánka Karneval v Tišnově 19. 1. 1929.

157 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z výborové schůze 9. 3. 1929. Viz kapitola 6.3 Problémy ve financích spolku s. 60.

*přestávce, v které činnost Baráku, jednak pro vyhoření Sokolovny, jednak pro zaneprázdněnost funkcionářů, se scvrkla téměř na nulu.*¹⁵⁸ Že tomu nebylo až tak doslova, dokládají informace z tisku a z ostatních pramenů, které se z činnosti spolku dochovaly. Hned o Velikonocích roku 1929 odehrál Barák pro děti divadelní představení Honza.¹⁵⁹ Na podporu obnovy Sokolovny, která vyhořela po zásahu bleskem při srpnové bouři, uspořádal Barák 24. 8. tzv. „Soirée Fidèle“.¹⁶⁰ Poslední doloženou akcí byla prosincová Mikulášská zábava¹⁶¹, kterou byly zakončeny spolkové aktivity r. 1929.

S příchodem roku 1930 se členové řádně chopili spolkových aktivit. Na valné hromadě 15. 2. odstoupil z funkce předsedy Oldřich Smíšek a na jeho post byl ve volbách zvolen Karel Cejnek. Zvoleni též byli další představitelé spolku. Funkcionáři, kteří nejsou voleni valnou hromadou, ale výborem, byli zvoleni o týden později na výborové schůzi, na které se zároveň projednaly plány na příští období.¹⁶²

Zajímavým návrhem bylo domluvit zájezd Orchestrálního sdružení z Brna, a protože jednání proběhla úspěšně, mohl se 16. března v tišnovské Sokolovně uskutečnit koncert tohoto orchestru, který pod dirigentskou taktovkou dr. Vladimíra Helferta odehrál Smetanovu symfonickou báseň *Má vlast*. Studentský spolek Barák se tímto připojil k tišnovským oslavám osmdesátých narozenin prezidenta T. G. Masaryka. Podle spolkových záznamů i podle dobového tisku byl koncert velmi zdařilý.¹⁶³

Druhou významnou akcí Baráku byl hudební večer „Soirée fidèle“, který se konal v sobotu 30. 8. 1930 v Sokolovně. Programem večera byly trampské písně, nejnovější dobové šlágry, scénka *Fata morgána*, tanec atd.¹⁶⁴ Zda Barák do konce roku uspořádal

158 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z výborové schůze 1. 2. 1930.

159 Srovnej SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 13, Leták Honza, divadelní představení pro velké i malé a *Náš kraj*. 1929, **10**(13), s. 4.

160 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 13, Leták Soirée Fidèle ve prospěch znovuzbudování Sokolovny 24. 8. 1929.

161 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 14, Pozvánka na Mikulášskou zábavu 7. 12. 1929.

162 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z valné hromady 15. 2. 1930 a z výborové schůze 22. 2. 1930.

163 Srovnej SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z výborové schůze 5. 4. 1930 a *Má vlast*. *Náš kraj*. 1930, **10**(12), s. 2.

164 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 13, Leták Soirée Fidèle skoro revue 30. 8. 1930.

ještě nějaké představení či večírek, prameny ani místní tisk bohužel neuvádějí. Pouze dochovaná fotografie „Na Sekoři“ nám prozrazuje, že spolek v r. 1930 uspořádal výlet do přírody nedaleko Tišnova.¹⁶⁵

Celkově lze říci, že druhou polovinu 20. let vyplnil Barák až na pár kratších přestávek aktivní činností. Přínosem pro spolek bylo také to, že se Miloši Wasserbauerovi podařilo rozšířit členskou základnu o řadu nových členů.¹⁶⁶ Škoda jen, že liknavým přístupem spolkových zapisovatelů se nám nedochovala souvislá řada záznamů z valných hromad, výborových a členských schůzí.

4.4 Léta 1931 – 1934

Na počátku r. 1931 se uskutečnila výborová schůze. Předseda informoval přítomné o žalostné bilanci spolku, o nečinnosti členů a o nevalném stavu pokladny. Pro vylepšení finanční situace byl schválen prodej bubnu, a to za částku 300 Kč.¹⁶⁷ Pro oživení činnosti spolku se nabízela možnost uspořádat dvě přednášky společně s osvětovým odborem, protože na samostatné akce Barák neměl dostatek finančních prostředků. Nakonec se podařilo společně s Místní osvětovou komisí uspořádat pouze jednu přednášku dr. B. Václavka „Co jsem viděl v sovětském Rusku“.¹⁶⁸

Následující zápis z výborové schůze spolku z 10. 2. 1931 uvádí, že spolek definitivně prodal buben, o čemž se již v minulosti několikrát jednalo.¹⁶⁹ Bohužel tento zápis je na dlouhou dobu poslední. Spolek se dostal v souvislosti s nízkou aktivitou jednotlivých členů na hranici své existence. Nelze vyloučit, že svůj podíl viny měla i hospodářská krize, která plošně zasáhla celý svět a lidé byli nuceni řešit vlastní finanční problémy a na společensko-kulturní věci nezbyval čas ani prostředky. Činnost Baráku sice ustala, přesto spolek jako takový nezanikl. Čas, po který byl spolek v útlumu, dokládá následující zápis: „*A spali – a spali – a spali... 10. 2. 1931 – 13. 7. 1933.*“¹⁷⁰

165 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 15, Album s fotografiemi, List č. 19.

166 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z členské schůze 15. 9. 1928.

167 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z výborové schůze 6. 1. 1934.

168 Místní osvětová komise. *Zájmy kraje*. 1931, 4(5), s. 5.

169 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z výborové schůze 10. 2. 1931.

170 Tamtéž, Kniha zápisů, Přípisek v záznamech ze dne 13. 7. 1933.

O prázdninách roku 1933 se v klubovně hotelu Franke uskutečnila mimořádná valná hromada, kterou spolek po více než dvou a půlleté odmlce opět zahájil svoji aktivní činnost. Na schůzi bylo zvoleno nové představenstvo spolku a projednaly se návrhy na pořádání akcí (divadelní představení, taneční kurz, atd.). Stěžejní zájem účastníků valné hromady se pak soustředil na projednání oslav 50letého výročí spolku, které připadlo na příští rok a díky kterému se spolek probudil z dlouhé nečinnosti. Ze zápisu vyplývá, že impuls ke znovuoživení spolku dal JUDr. Oldřich Smíšek, za což mu bylo na následující výborové schůzi dne 17. 7. 1933 osobně poděkováno předsedou spolku H. Stránským.¹⁷¹

Na téže výborové schůzi byl zvolen taneční výbor pro realizaci podzimních tanečních lekcí, které plánoval Barák uspořádat společně s oktávou r.r. gymnázia v Tišnově, ale jednání s oktávou nakonec ztroskotalo, a proto se Barák rozhodl uspořádat taneční hodiny pouze ve vlastní režii. Zahájení bylo stanoveno na 7. října.¹⁷²

Dále si během prázdnin Barák domluvil pronájem sálu Sokolovny za 150 Kč na 26. 8. pro divadelní představení.¹⁷³ Hrála se inscenace Olgy Scheinpflugové *Okénko*, která podle reflexe v dobovém tisku měla kladný ohlas.¹⁷⁴

Rok 1934 zahájil spolek Barák valnou hromadou dne 13. 1. 1934 v Sokolovně, na které byla projednána pokladní zpráva za předchozí rok a bylo zvoleno nové vedení spolku. Dalším bodem jednání byl plán na prázdniny a návrhy k programu oslav výročí spolku. Na valnou hromadu hned navázala schůze výboru, na které byly dokončeny volby členů výboru a projednán roční členský příspěvek ve výši 2 Kč. Výbor se dále usnesl, že je třeba dát do pořádku seznam členů a spolkový archiv. Důležitým bodem schůze byla též debata o tom, jak zvýšit zájem studentů o Barák.¹⁷⁵

Téhož roku byla navázána bližší spolupráce s tišnovskou Místní osvětovou komisí. Výsledkem jednání bylo pořádání společných přednášek a debatních večerů, které byly realizovány od ledna do března 1934. Přednášky probíhaly buď v zasedacím

171 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Zápis z valné hromady 13. 7. 1933 a zápis z výborové schůze 17. 7. 1933.

172 Tamtéž, Zápis z výborové schůze 12. 9. 1933.

173 Tamtéž, Zápis z výborové schůze 31. 7. 1933.

174 Srovnej Studentský spolek Barák. *Náš kraj*. 1933, **12**(36), s. 3.

175 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z valné hromady a zápis z výborové schůze 13. 1. 1934.

sále na radnici nebo v prostorách Živnostenské školy. Konkrétně se jednalo o následující přednášky dr. Roberta Konečného:¹⁷⁶

- recitační večírek u příležitosti výročí úmrtí básníka Jiřího Wolкера
- přednáška Student dneška
- přednáška Hitlerovství
- přednáška O fašismu, hitlerismu a demokracii

Dále se 16. 3. 1934 uskutečnila debata na téma Kořeny dnešní mravní krize s úvodním slovem dr. Josefa Handlíře-Mouřínovského¹⁷⁷ a o týden později druhá debata s názvem Příčiny dnešní hospodářské krize, kde úvodní slovo k diskuzi měl starosta Tišnova Alois Řezáč. Všechny realizované přednášky byly velmi pozitivně zhodnoceny na výborové schůzi dne 30. 4.¹⁷⁸ Náplň spolkové práce během května a června již zahrnovala přípravy na oslavu výročí Baráku, o čemž pojednává následující text.

Oslavy 50 let Baráku v rámci Jubilejních oslav Tišnovska

V r. 1934 neslavil v Tišnově pouze Barák, ale 50 let své existence připomínala taktéž měšťanská škola chlapecká a rovněž 50 let uplynulo od zahájení provozu na železniční trati Brno – Tišnov. K oslavám významných výročí se kladně vyslovilo i město, a tak se v neděli 4. 2. 1934 konala na radnici poradní schůze, které předsedal sám starosta města.¹⁷⁹ Bylo rozhodnuto důstojně oslavit všechna jubilea společně. Později se program oslav ještě více rozšířil a celá akce dostala oficiální název „*Jubilejní oslavy Tišnovska, v Tišnově ve dnech 1. – 15. července 1934*“. Záštitu nad oslavami převzal Jan Černý, prezident zemské správy země Moravskoslezské, a Ministerstvo zemědělství republiky Československé.¹⁸⁰

Přípravné práce spolku Barák

Program oslav se řešil průběžně již od léta roku 1933. Aktivní přípravy zahájil Barák na jaře r. 1934 tím, že na výborové schůzi 13. 5. si členové rozdělili jednotlivé úkoly. Prvním úkolem bylo sehnat seznamy členů Baráku od r. 1884. Všem byly

176 Dr. Robert Konečný byl filozof a psycholog, pracoval jako gymnaziální profesor v Tišnově a v Brně, později přednášel na Masarykově univerzitě.

177 Dr. Josef Handlír-Mouřínovský byl místní učitel náboženství, katolický spisovatel a dramatik.

178 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z výborové schůze 30. 4. 1934.

179 Tišnovské oslavy. *Náš kraj*. 1934, **14**(7), s. 2.

180 *Památník k jubilejním oslavám Tišnovska 1934*. Rada města Tišnova, s. 6.

Dostupné z: <http://kramerius.mzk.cz/search/handle/uuid:13bec8f2-5774-11e3-ac9f-0050569d679d>.

poslány oficiální pozvánky na oslavy. Byl přijat i návrh nechat odvysílat výzvu ke sjezdu baráčníků na rozhlasové stanici Radiojournal a pan Továrek napsal příspěvek do Almanachu. Během příprav na oslavy zvládl Barák uspořádat 24. 5. ještě taneční večírek na zahradě restaurace u Hammingerů, na kterém hrál spolkový jazz-band.¹⁸¹

Podrobný program na Den Baráku, který v rámci oslav připadl na 6. července, byl projednán a schválen na členské schůzi 26. 6. 1934.¹⁸² Členové si na schůzi rozdělili jednotlivé přípravné práce (výzdoba Sokolovny, seznání okolních studentských spolků, obstarání věnce atd.) a zajištění jednotlivých bodů oslav (pěvecký sbor, olympiáda, slavnostní proslov atd.). Přípravné práce koordinoval předseda spolku Rostislav Major.

Průběh oslav Baráku

4. července večer se za velkého zájmu publika konala slavnostní premiéra divadelního představení W. Shakespeara *Sen noci svatojánské*¹⁸³ v sále Sokolovny. O tři dny později byla uvedena repríza představení, která byla rovněž zcela vyprodána. V zápisu k oslavám je vysloveno poděkování za velký úspěch obou představení nejen režisérovi Cejnkovi, ale také dr. O. Smíškovi, který řídil divadelní orchestr a dr. M. Wasserbauerovi, který zpracoval výpravu a řídil technickou režii.¹⁸⁴

Oslavy spolku vrcholily o tzv. Dni Baráku 6. 7. 1934 a jejich program byl následující: V 10 hod. se v sále Sokolovny konala slavnostní valná hromada, které se zúčastnila celá řada hostů a bývalých členů spolku. Hosté se zapisovali do pamětní knihy, která se bohužel do dnešních dnů nedochovala. Po skončení slavnostní valné hromady se její účastníci vydali do Cáhlovské ulice k rodnému domku zakladatele spolku Jana Máši, kterému zde byla odhalena pamětní deska. Slavnostní proslov při odhalení desky měl za Barák František Hendrich a další významní hosté.¹⁸⁵ Slavnostní

181 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z výborové schůze z 13. 5. 1934.

182 Tamtéž, Zápis z členské schůze ze dne 26. 6. 1934.

183 Obsazení jednotlivých rolí lze nalézt v SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 13, Pořad slavností studentského spolku Barák 1884 – 1934.

184 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Oslavy 50. let trvání Baráku.

185 Proslovu se dále zúčastnili Alois Řezáč, starosta Tišnova, dr. Mrázek, starosta Národní Jednoty pro Jihozápadní Moravu, O. Lanč, zemědělský rada, V. Votruba, senátor za Národní demokracii, a za město Brno promluvil rada Šulc. Srovnej SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Oslavy 50. let trvání Baráku.

akt a tím i celý dopolední program zakončilo vystoupení pěveckého sboru pod vedením Františka Fettera.

Odpolední program zahájil kostýmovaný průvod od Humpolky¹⁸⁶ k Sokolovně, kde se konaly Olympijské hry v karikatuře. Atmosféru z úvodu her nejlépe vystihuje následující úryvek z knihy zápisů: „*Průvod zahajoval bůh války Áres (Zicha), namaskovaný jako Hitler. Potom postupně následovali atleti v řeckých chitonech, hudba vedená Achillem a Músy – Vyřazení sólisté, kteří každou chvíli hlásali „Sláva olympijským hrám.“ Za nimi oddychoval otec bohů Zeus (Peterka) s Hérkou (pes Dearling) doprovázen Demetrou (Skulínek).*“¹⁸⁷ Na sokolském cvičišti proběhly karikatury fotbalu, boxu a jiných sportů.

Večer se program přesunul do sálu Sokolovny, kde se uskutečnil kabaret, který režíroval JUC. Jiří Řezáč. Tématem byl vývoj kabaretu 1884 – 1934. Po vyčerpání připravených kabaretních čísel začala volná zábava.¹⁸⁸

Po celou dobu dvoutýdenních Jubilejních oslav Tišnovska se konala v tišnovských školách jubilejní výstava. Barák měl vyhrazenou jednu třídu v obecní škole, ve které měl instalovanou retrospektivní výstavu fotografií a spolkového archivu z činnosti za 50 let své existence.¹⁸⁹

Studentský spolek Barák se díky svému bohatému programu důstojně připojil k jubilejním oslavám Tišnovska. I vlastní oslavy padesátiletého výročí spolku se nadmíru vydařily, o čemž vypovídají kladné ohlasy i výše částky z prodaných vstupenek. Celý výtěžek ze vstupného věnoval Barák na výstavbu měšťanské školy.¹⁹⁰

Od prázdninových oslav do konce roku 1934

Pár dní po skončení oslav se konala výborová schůze v měšťanské škole. Diskutovalo se o zdařilém průběhu oslav a předseda spolku Rostislav Major vyslovil všem přítomným poděkování za dobrou spolupráci na přípravách i na oslavách samotných. Dalším bodem jednání byla výměna obsazení postu pokladníka a jednatele, kteří při přípravách oslav nesplnili své povinnosti. Výbor dále rozhodl využít nabídky

186 Městská část, dříve zde stával hospodářský dvorec Jana Jiřího Humpolenského z Rybenska.

187 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Oslavy 50. let trvání Baráku.

188 Tamtéž.

189 Tamtéž.

190 Tamtéž.

městského knihovníka Bohumila Sedláka umístit spolkový archiv do prostor městské knihovny.¹⁹¹

V jakém duchu dále pokračovala schůze, nejlépe vyjádří následující citace: „*Měl být přečten dopis od p. MUDr. Bartoníčka, v němž nám posílá opis telegramu, který zaslali jihlavští studenti před 30 lety k oslavě Barákové do Prahy. Přes zoufalé pokusy všech přítomných mediků se nemohl rozluštit. Pan ing. Macků dal návrh zanést jej k lékárníkovi. Byl dán návrh na pořádání banketu, potažmo žranice. (Z realizování tohoto návrhu sešlo pro technické obtíže.) Schůze skončena tím, že si předseda dal velký párek a malé pivo.*“¹⁹²

Na následujících srpnových schůzích se řešil taneční večírek na téma „Barák se loučí s létem“. Další body jednání zahrnovaly běžné spolkové záležitosti, např. prodej kostýmů z divadelního představení *Sen noci svatojánské*, zakoupení fotografií z oslav, vypsání soutěže na návrh nového spolkového razítka atd. Z návrhů, co by měl spolek dále podniknout, zmiňuje zápis oslavu básníka Jana Nerudy, výlet s pečením brambor nebo vyjednat exkurzi do papírny či do pivovaru.¹⁹³

Na podzimní výborové schůzi 17. 11. v hostinci u Hammingerů byl projednán návrh udělit diplom za obětavou práci kolegům Wasserbauerovi, Řezáčovi, Cejnkovi a Smíškovi. O grafické zpracování diplomu požádá spolek Karla Formánka.¹⁹⁴ Předsedovi se podařilo sehnat fotografie z letních oslav pro spolkový archiv, který předseda Major společně s kolegou Paulíkem plánovali uspořádat o svátcích. Dále byla zveřejněna pokladní zpráva o vyúčtování letního představení *Sen noci svatojánské*. Výbor též schválil natisknout 200 přihlášek a pověřil předsedu a pokladníka, aby projednali s ředitelem r. r. gymnázia možnou spolupráci školy a spolku a zároveň mezi studenty nabízeli členství v Baráku. S Místní osvětovou komisí bylo domluveno uspořádat přednášku dr. V. Vlka na téma *Krise mladé inteligence*. Schůze zhodnotila kladně i exkurzi do pivovaru Rolnické akciové společnosti pivovarní a sladovní v Černé Hoře, jíž se účastnilo 30 baráčníků.¹⁹⁵ Z prezenční listiny účastníků exkurze se dále podařilo

191 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z výborové schůze z 19. 7. 1934.

192 Tamtéž, Zápis z výborové schůze z 19. 7. 1934.

193 Tamtéž, Zápis z výborové schůze z 16. 8. a 20. 8. 1934.

194 Karel Formánek byl místní malíř, grafik a učitel, rodák z Neštědic, od r. 1920 působil v Tišnově.

195 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z výborové schůze z 17. 11. 1934.

zjistit, že uvedená exkurze proběhla 26. 9. 1934 a že na jízdné tam a zpět se vybírala částka 6 Kč.¹⁹⁶

Zápis z výborové schůze 2. 12. 1934, která prakticky potvrdila jen předchozí návrhy a jednání, je poslední, který se nám dochoval v Knize zápisů. Činnost spolku tím sice neskončila, ale absence důležitého pramene nám neumožňuje dohledat všechny autentické informace k působení spolku ve druhé polovině třicátých let.

4.5 Léta 1935 – 1938

Podobně jako období od roku 1922 do roku 1926 je i druhá polovina let třicátých bez přímé pramenné základny v podobě Knihy zápisů ze schůzí a valných hromad. Několik málo dokladů o činnosti spolku je možné dohledat v archivním fondu G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 6, Korespondence, a dále také prostřednictvím zpráv v dobovém regionálním periodiku *Náš kraj*, popř. v jeho obměněné podobě *Zájmy kraje*.

Z roku 1935 máme doloženo, že 6. ledna uspořádal spolek Barák společně s MOK a s Okresní jednotou republikánského dorostu přednášku ing. J. Schneidera z Brna na téma *Venkov a město*.¹⁹⁷ Dne 25. 1. 1935 Miloš Wasserbauer zaslal ze Znojma tišnovskému Baráku dopis, ve kterém mu děkuje za projevy díky, které mu byly doručeny Barákem o Vánocích 1934.¹⁹⁸ Z povahy listu plyne, že poděkování se mu dostalo za příspěví na oslavách padesátiletého výročí spolku. Lze předpokládat, že zmíněný projev díky mohl být diplom, o kterém jednala výborová schůze Baráku 17. 11. 1934.¹⁹⁹

Dne 22. 2. 1935 byly v týdeníku *Náš kraj* otištěny výsledky voleb funkcionářů Baráku, které proběhly na valné hromadě spolku.²⁰⁰ Na post předsedy byl zvolen J. Komprs, předchozí předseda R. Major se ujal funkce místopředsedy spolku. Bohužel další doloženou činnost spolku máme až ze závěru roku 1935. Spolková korespondence

196 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 7, Oběžníky, Prezenční listina účastníků exkurze do pivovaru ze dne 26. 9. 1934.

197 Z Tišnova. *Zájmy kraje*. 1935, 8(3), s. 2.

198 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 6, Korespondence, Dopis M. Wasserbauera z 25. 1. 1935.

199 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z výborové schůze 17. 11. 1934.

200 Z "Baráku". *Náš kraj*. 1935, 15(8), s. 2.

obsahuje osvědčení Okresního úřadu v Tišnově o oznámení veřejné přednášky „Masarykův odkaz“, která se konala na tišnovské radnici 23. 12. 1935.²⁰¹ Dokladem, že se přednáška opravdu uskutečnila, je dopis adresovaný Baráku ze sekretariátu Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu a domovin v Tišnově, ve kterém je mimo jiné napsáno: „*Okresní organizace Republikánské strany a Domovin na Tišnovsku připojuje se k Vašemu projevu, kterým pod heslem Odkaz Masarykův uctíváte životní dílo presidenta Osvoboditele, a prohlašuje za všechny své příslušníky, že nikdy v srdcích jejich nevyhyne nejhlubší úcta a nejpřímnější vděčnost k muži, který vši svou životní silou usiloval o vítězství pravdy, spravedlnosti, práva, který přivedl národ náš k štěstí Svobody.*“²⁰²

Z roku 1936 pocházejí již jen dvě krátká sdělení v tisku. První zpráva poukazuje na nečinnost baráčníků: „*Všimli jste si, že studentský spolek Barák dočasně odumřel, jako veškerý společenský život v Tišnově?*“²⁰³ Druhá zpráva ze dne 6. 11. 1936 podává krátkou informaci o slavnostním položení základního kamene pomníku padlým občanům města ve světové válce, které se konalo v Tišnově ve sváteční den 28. 10. 1936. Mezi dárci, kteří přispěli na fond pro postavení pomníku, je uveden i Studentský spolek Barák, jež přispěl částkou 40 Kč.²⁰⁴

O činnosti spolku v r. 1937 a 1938 nejsou žádné zprávy. Je tedy otázkou, zda spolek byl nečinný, nebo se nám jen nedochovaly informace o jeho činnosti. Jisté je, že spolek zcela nezanikl, protože je doložena jeho aktivita i po r. 1938, o čemž pojednává následující kapitola.

4.6 Barák po Mnichovu 1938

Přestože období druhé republiky a Protektorátu Čechy a Morava spadá již mimo rámec této práce, je vhodné pro uvedení do celkového časového kontextu stručně uvést i činnost a nejdůležitější události spolku v tomto období tak, jak se dochovaly v historických pramenech. Dokládají nám, že Studentský spolek Barák existoval i po r. 1936 a dočkal se tak konce první republiky.

201 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 6, Korespondence, Povolení Okresního úřadu v Tišnově, č. j. 23/133 ze dne 23. 12. 1935.

202 Tamtéž, Dopis ze sekretariátu Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu ze dne 23. 12. 1935.

203 Všimli jste si. *Náš kraj*. 1936, 16(29), s. 2.

204 Slavnost položení základního kamene. *Náš kraj*. 1936, 16(45), s. 3.

Prvním příkladem je oznámení Okresnímu úřadu v Tišnově, které mu bylo doručeno dne 31. 5. 1939 a v němž je uvedeno: „*Studentský spolek „Barák“ ohlašuje, že hodlá pokračovat ve své činnosti. Zároveň žádá úřední potvrzení tohoto ohlášení.*“²⁰⁵ Vyžádané potvrzení bylo spolku skutečně tišnovským Okresním úřadem vystaveno dne 5. 6. 1939.²⁰⁶

Druhým příkladem je článek „Škola základ života“ z periodika *Náš kraj* z listopadu 1939: „*Barák a dram. odbor Sokola v Tišnově provedli dne 18. listopadu Žákovu hru „Škola základ života“ v režii Jiřího Řezáče.*“²⁰⁷

Další článek ve stejném periodiku tentokrát z r. 1940 přinesl informaci o spolku již ve zcela jiném duchu: „*Studentský odbor MNS v Tišnově „Barák“ konal v neděli dopoledne v místnostech sekretariátu NS pracovní schůzi. Členové zatímního výboru byli ustanoveni takto: předsedou dr. E. Filip, místopředsedou S. Matoušek, jednatelem IngC. O. Kos, pokladní Z. Ficová, vedoucí komisi kulturní, sociální a společenské JUC. Klátil, H. Nešporová a B. Štěrba. Studentský spolek „Barák“ dožívá se letos 56 roků svého trvání. Byl vždy zejména před světovou válkou nositelem národního uvědomění na Tišnovsku. Dnes vedle tradiční národně-kulturní činnosti čeká studentskou komisi obtížná a nejvyšší záslužná práce, zachránit mladou inteligenci na Tišnovsku získáním důstojného zaměstnání jak po stránce morální tak i finanční.*“²⁰⁸

Z uvedeného textu vyplývá, že Studentský spolek Barák existoval dál i po vynuceném rozpadu Republiky československé v září 1938. Období druhé republiky patrně přežil ještě jako samostatná organizace, ale během Protektorátu Čechy a Morava byl již pouhým studentským odborem Národního souručenství, které bylo jedinou nacisty povolenou politickou stranou. Existence a činnost spolku v tomto období by eventuálně mohla být předmětem dalšího bádání.

205 SOkA Brno-venkov. Fond A-3, Okresní úřad Tišnov, i. č. 554, Feriální klub Barák, Oznámení Okresnímu úřadu v Tišnově ze dne 31. 5. 1939, č. j. 5748.

206 Tamtéž, Potvrzení Okresního úřadu v Tišnově ze dne 3. 6. 1939, č. j. 5748/39.

207 Škola základ života. *Náš kraj*. 1939, 19(48), s. 3.

208 Studentský odbor MNS. *Náš kraj*. 1940, 20(15), s. 2.

5 Spolupráce s ostatními organizacemi

Činnost málokterého spolku či podobné organizace je možná bez vzájemné spolupráce s ostatními spolky. Zpravidla spolky spolupracují s ostatními organizacemi s obdobnou činností minimálně na místní úrovni. Nebylo tomu jinak ani u studentského spolku Barák. Následující text uvádí pouze organizace, o kterých je výslovná zmínka v pramenech.

Místní osvětová komise

Místní osvětová komise (MOK) byla volena na základě zákona²⁰⁹ obecním zastupitelstvem. Úkolem MOK bylo provádět lidovou osvětu a vzdělávat dospělé občany. MOK pořádala především různé přednášky a kurzy, a to nejen ve vlastní režii, ale také ve vzájemné spolupráci s místními spolky a korporacemi, což byl i případ spolupráce se spolkem Barák. Společné přednášky se zabývaly především aktuálními tématy, která ovlivňovala tehdejší život nejen studentů, ale i celé společnosti, např. přednášky zabývající se otázkami fašismu, demokracie, či odluky církve od státu. Z oblasti kulturně-literární lze zmínit přednášky o Jiřím Wolkerovi nebo o tehdejší české poezii.

Tělocvičná jednota Sokol

TJ Sokol byla založena v Tišnově r. 1892.²¹⁰ V době první republiky byla nejdůležitějším spolkem ve městě. Mimo sportovní oddíly měla celou řadu odborů (divadelní, knihovní, pěvecký, hudební atd.) TJ Sokol vlastnila budovu – Sokolovnu, která byla klíčovou kulturní budovou v Tišnově.²¹¹

Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, spolupracoval se Sokolem již v časech Rakouska-Uherska, ale bylo tomu tak i v meziválečném období. Nejen, že někteří členové Baráku byli současně i členy Sokola nebo alespoň jeho příznivci, Sokol byl také pro spolek Barák klíčový partner, protože Barák, jak již bylo zmíněno, neměl vlastní prostory pro pořádání spolkových akcí. Členské a výborové schůze se daly pořádat v tišnovských hostincích, ale taneční kurzy, divadelní představení, spolkové večírky atp. by nebyly bez divadelního a tanečního sálu dost dobře realizovatelné.

209 Zákon č. 67/1919 Sb. z. a n. o organizaci lidovýchovných kurzů občanské výchovy.

210 Podrobněji o založení Sokola pojednává kapitola 1.3 Kulturní a společenský život před rokem 1918, s. 15.

211 CIBULKA, Pavel. *Tišnov: příroda, dějiny, památky, lidé*, s. 423.

Oba spolky nejčastěji spolupracovaly při společných divadelních představeních nebo na tanečních a karnevalových zábavách. Spolupráce fungovala i na bázi vzájemné výpomoci. Baráčníci pomohli Sokolu např. s přípravou sokolské akce nebo s přístavbou Sokolovny a Sokol jim na oplátku poskytl své prostory pro jejich klubové akce, divadelní představení atd.²¹² Spolupráce byla někdy nezbytně nutná i z finančních důvodů, což dokládá např. zápis z výborové schůze z 3. 11. 1928.²¹³

Přestože obě instituce byly v oblasti tišnovského ochotnického divadla samy sobě spíše konkurencí, navzájem si pomáhaly a TJ Sokol byla vždy pro Studentský spolek Barák důležitým partnerem a naopak, Studentský spolek Barák podle svých možností pomáhal TJ Sokol. Vzpomeňme např. Zábavní večer, který uspořádal spolek Barák ve prospěch Sokola poté, co vyhořela Sokolovna.²¹⁴

Městské reformní reálné gymnázium

Městské reformní reálné gymnázium bylo zřízeno v Tišnově v r. 1920. Prvním ředitelem gymnázia byl jmenován dr. Tomáš Šílený. Zpočátku neměla škola vlastní budovu a výuka probíhala v prostorách obou měšťanských škol. V roce 1925 bylo gymnázium přestěhováno do vlastní budovy a o rok později přešlo kvůli vysokým provozním nákladům pod státní správu.²¹⁵

Spolupráce baráčníků s r. r. gymnáziem vycházela z faktu, že někteří členové Baráku byli buď současnými nebo bývalými gymnaziálními studenty. Z doložené spolupráce jmenujme Majáles, který svým rozsahem zahrnul i další spolky a byl chloubou Tišnova. Dobový tisk v r. 1926 k této akci napsal: *„Profesorský sbor ref. reál. gymnasia a akademický spolek „Barák“ děkují srdečně radě města Tišnova s p. starostou Al. Řezáčem v čele za převzetí protektorátu nad slavností, všem dámám s předsedkyní komitétu pí. M. Sedlákovou, chotí ředitele nem. pokl., pěveckému sboru „Květnice“, těl. jednotě „Sokol“, všem pánům a delegátům spolků, kteří spoluúčinkovali a pomáhali při akademii i slavnosti.“*²¹⁶

212 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 15, Album s fotografiemi, List č. 15. Členové Baráku pomáhají na stavbě Sokolovny.

213 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z výborové schůze 3. 11. 1928.

214 Viz více v 4.3 Léta 1926 – 1931, s. 38.

215 Historie gymnázia. *Gymnázium Tišnov* [online]. Tišnov, 2013 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://www.gym-tisnov.cz/old/index.php?frame=historie>.

216 Studentské slavnosti „Majáles“ v Tišnově. *Náš kraj*. 1926, 7(21), s. 4. (zkráceno).

Mimo již zmíněný Majáles spolupracovaly obě organizace také na letních gymnaziálních slavnostech, tanečních kurzech nebo např. na přednáškových večerech, kde přednášejícími bývali členové profesorského sboru tišnovského gymnázia.

Město Tišnov

Spolupráce spolku a města probíhala především prostřednictvím MOK. Přímou spoluprací obecního zastupitelstva se spolkem Barák lze vysledovat u akcí, které svým rozsahem překročily rámec „pouhé“ místní kulturní události, ale staly se důležitou společenskou událostí tišnovského okresu. Jedná se o významnou Podhoráckou výstavu konanou r. 1927 a Jubilejní oslavy Tišnovska z r. 1934. Na obou akcích se Studentský spolek Barák náležitě podílel. Dalším příkladem spolupráce spolku a města bylo zajišťování provozu městské knihovny spolkem Barák před tím, než město obsadilo pozici městského knihovníka.

Ostatní

Z ostatních tišnovských spolků, se kterými Barák, spolek studentstva, občas spolupracoval, můžeme jmenovat např. Sportovní klub Tišnov²¹⁷ nebo Čtenářsko-pěvecký spolek Květnice, jehož tematické zaměření bylo velmi podobné spolkem Barák. Za zmínku stojí i informace, že Barák byl na přelomu 20. a 30. let členem Československého svazu studentstva v Brně, z něhož ovšem v r. 1933 vystoupil. Zápis bohužel neuvádí žádný důvod, proč se spolek takto rozhodl.²¹⁸

Z textu předchozí i této kapitoly je patrné, že Studentský spolek Barák spolupracoval hlavně s organizacemi, které se podobně jako Barák věnovaly kulturně-osvětové a vzdělávací činnosti. Jmenovitě se jednalo především o TJ Sokol, MOK, tišnovské gymnázium a město Tišnov. Společnou prací se tak podíleli na utváření společenského života v meziválečném Tišnově.

217 SK Tišnov vznikl v září 1919 sloučením Sportovního klubu Slovač a Sportovního klubu kopané.

Věnoval se fotbalu, který hrál na hřišti na Ostrovci u řeky Svratky. Srovnej: Něco z historie. *AFK Tišnov* [online]. Tišnov, 2015 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://www.afktisnov.cz/clanek-detail/4>

218 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z valné hromady 13. 7. 1933.

6 Hospodaření spolku

Z činnosti spolku se bohužel nedochovaly žádné pokladní knihy ani jiné účetní aktové materiály. Jedinou výjimkou je dochovaná pokladní zpráva za rok 1928 a průběžné záznamy o finanční situaci a hospodaření spolku, které jsou součástí zápisů z členských schůzí a valných hromad spolku. Přesto si lze z dochovaných záznamů vytvořit jistou představu o tom, s jakým ročním rozpočtem zhruba spolek pracoval, jaké byly jeho příjmy a výdaje, které činnosti byly pro něj ziskové a na kterých naopak vykazoval ztrátu.

6.1 Příjmy spolku

Příjmy spolku byly podle stanov § 6, čl. 5 tvořeny z členských příspěvků, z akcí, které spolek pořádal, darů, atd.²¹⁹ Doložit výši členských příspěvků spolku za celé námi sledované období je vzhledem k absenci pramenů nemožné. V knize zápisů se několikrát objevuje informace o placení členských příspěvků. Např. zápis z výborové schůze ze dne 10. 8. 1921 uvádí: „*Legitimace budou se vydávati proti zapravení členského příspěvku (1 Kč) u pokladny.*“²²⁰ Pramen ovšem neuvádí, za jaké časové období je výše členského příspěvku stanovena.

Další záznam o výši členských příspěvků se vyskytuje v zápisu z valné hromady ze dne 13. 7. 1933, kde je uvedeno: „*Výši příspěvků usneseno ponechati na stejné výši, t. j. 5 Kč.*“²²¹ O půl roku později je ve zprávě z výborové schůze zapsáno: „*Kol. Vrchlabský navrhl dáti do pořádku členské příspěvky obnášející ročně Kč 2,-.*“²²² Bohužel jiné informace, které by nám pomohly objasnit situaci kolem členských příspěvků, nejsou v materiálech uvedeny.

Z akcí, které Barák pořádal, vykazovalo nejvyšší obrát ve spolkové pokladně pořádání tanečních kurzů a divadelních představení. Z činnosti spolku se zachoval přehled příjmů a vydání od 28. 12. 1919 do 6. 1. 1920 spojených s realizací divadelního

219 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 4, Stanovy.

220 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů, Zápis z výborové schůze 10. 8. 1921.

221 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z valné hromady ze dne 13. 7. 1933.

222 Tamtéž, Zápis z výborové schůze 13. 1. 1934.

představení Amfytion konaného dne 3. 1. 1920 a následné taneční zábavy vypracovaný pokladníkem Pařízkem.²²³

Příjmy	Částka	Vydání	Částka
Hotovost	197,50 Kč	Cestovné	87,00 Kč
Splacený dluh A. Řezáče	76,78 Kč	Technické potřeby	154,13 Kč
Splacená část dluhu V. Komárka	100,00 Kč	Záloha na razítko	10,00 Kč
Vstupné u pokladny	298,00 Kč	Programy	30,00 Kč
Vstupné v předprodeji	706,50 Kč	Malování kulis	110,00 Kč
Taneční odznaky	209,75 Kč	Půjčení krojů	33,00 Kč
		Výlohy zaměstnanců	60,80 Kč
		Kolky na povolení	6,50 Kč
		Úklid sálu	15,00 Kč
		Účet L. Kociánové	9,68 Kč
		Otop a světlo	122,00 Kč
		Hudebníci	270,00 Kč
Příjmy celkem	1588,53 Kč	Výdaje celkem	908,11 Kč
Zůstatek			680,42 Kč

Tabulka 3: Přehled příjmů a vydání od 28. 12. 1919 do 6. 1. 1920

V jiném zápisu z valné hromady ze dne 13. 4. 1922 se uvádí, že hrubý příjem z vánočních představení byl cca 1 800 Kč, režijní náklady činily cca 770 Kč a 200 Kč z druhého představení si vymínil Sokol. Baráku zbyl čistý zisk okolo 800 Kč.²²⁴ Po finanční stránce bylo mimořádně zdařilé i divadelní představení *Sen noci svatojánské*, které se hrálo v rámci oslav padesátiletého výročí vzniku spolku. Čistý zisk ze dvou zcela vyprodaných představení činil 2438 Kč.²²⁵

Pořádání tanečních lekcí patřilo vůbec k nejziskovějším akcím spolku. Ze zápisu členské schůze konané 12. 8. 1920 zjišťujeme, že kurzovné tanečních hodin bylo následující: dámy platily 65 Kč, pánové 50 Kč, členové spolku měli výhodné kurzovné ve výši 30 Kč. Celkem se vybralo 2 800 Kč. Taneční mistr p. Kadlec si účtoval 200 Kč

223 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů, Zápis z členské schůze dne 6. 1. 1920.

224 Tamtéž, Zápis z valné hromady ze dne 13. 4. 1922.

225 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Oslavy 50. let trvání Baráku.

za jednu taneční lekci. Kurz se konal v sálu Sokolovny, který měl Barák za tímto účelem poskytnutý Sokolem zdarma s tím, že baráčníci uhradí náklady spojené s osvětlením sálu a sami si zajistí úklid. Vstupné na prodlouženou bylo pro účastníky tanečních 4 Kč, pro hosty 6 Kč. V zápisu z mimořádné valné hromady, která se uskutečnila 26. 9. 1920, je uvedeno, že výtěžek z tanečních hodin byl 643,30 Kč.²²⁶ Ostatní akce již vykazovaly menší zisk, např. 24. 5. 1934 pořádal Barák v zahradě restaurace u Hammingerů taneční večírek s dobrovolným vstupným, jehož čistý výtěžek byl 15 Kč, přesto zápis ze schůze hodnotí večírek jako zdařilý.²²⁷

Další příklad příjmu do spolkové pokladny nám dokládá zápis z výborové schůze ze dne 26. 2. 1927, kde je uvedeno: „700 Kč poukázaných spořitelnou na knihovní fond jest v knihovní radě. Z těchto koupeno za 146 Kč knih ve prospěch bratislavských studentů, které však zůstaly městské knihovně. Odhlasováno, aby se provedla transakce tak, aby summa na knihy se opět vyrovnala na 700 Kč.“²²⁸ Doklad o tom, že Městská spořitelna v Tišnově poskytovala spolku subvence, je i v zápisu z mimořádné valné hromady konané dne 21. 12. 1927, kde je uvedeno: „Došlo 500 Kč na knihovnu (od Spořitelny).“²²⁹

Spolek měl také úspory uložené na vkladní knížce u Městské spořitelny v Tišnově. Výše této částky nebyvala zvlášť významná, jednalo se zpravidla o částku v řádu stakorun.

6.2 Výdaje

Výdaje ze spolkové pokladny souvisely s účelem spolku. V § 5 stanov je mimo jiné uvedeno: „Účel spolku je:

- 1) *Vzdělávací mezi členy spolku i širší veřejností.*
- 2) *Podporovací, pokud jde o studentské, národní a sociální instituce.*
- 3) *Pěstovati společenský život.*²³⁰

226 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů, Zápis z členské schůze ze dne 12. 8. 1920 a Zápis z mimořádné valné hromady ze dne 26. 9. 1920.

227 SOkA Brno-venkov Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis ze schůze pojednávající o oslavách 50letého trvání „Baráku“, bez datace.

228 Tamtéž, Zápis z výborové schůze 26. 2. 1927.

229 Tamtéž, Zápis z mimořádné valné hromady 21. 12. 1927.

230 SOkA Brno-venkov Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 4, Stanovy.

Jak se dařilo naplňovat tyto body po finanční stránce, objasňují následující příklady.

Podpora vzdělávání, školství a sociální pomoc

Vzájemnou pomocí studentů studentům bylo poskytování stipendií ze spolkové pokladny. V zápisu výborové schůze ze dne 16. 2. 1929 je zapsáno: „*Studentský spolek Barák vypisuje 2 stipendia á 250 Kč pro nemajetné žáky r. r. gymnázia v Tišnově. Žádosti nekolikované přijímají se prostřednictvím ředitelství do 15. března. O žádostech rozhoduje výbor spolku.*“²³¹ Dodatek ke schůzi z 16. 3. 1929 pak obsahuje informaci, že obě stipendia byla udělena.²³²

Podpora vzdělávání byla prvořadým účelem spolku. Dokladem, že se Barák snažil naplnit tento bod stanov, jsou po finanční stránce nejen výše uvedená stipendia, ale také celková podpora tišnovského školství. Názorným příkladem je věnování celého zisku, který se podařilo spolku získat během oslav padesátiletého výročí Baráku v roce 1934, na stavbu měšťanské školy.²³³

Studentský spolek Barák se také snažil, když mu to finanční situace dovolila, poskytnout podporu i ostatním spolkům. Např. místnímu tenisovému klubu věnoval částku 100 Kč na podporu financování stavby klubovny.²³⁴

Členům Baráku nebyl lhostejný ani osud lidí, kteří přišli ke škodě na majetku vlivem živelných pohrom. Dokladem toho je schválení daru 200 Kč na pomoc obyvatelům Lomničky postižených povodní dne 12. 7. 1922.²³⁵

Režijní náklady

K pokladním výdajům náleží různé provozní náklady na poštovné, dopravné atd., které označujeme jako režijní náklady. Do této skupiny lze zařadit i drobné výdaje, které spolek platil v řádu korun. Jednalo se např. o členský příspěvek Československému svazu studentstva, který činil 1 Kč za člena, nebo roznášení spolkového oběžníku, a to za částku 5 Kč.²³⁶

231 SOkA Brno-venkov Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis výborové schůze ze dne 16. 2. 1929.

232 Tamtéž, Dodatek ze schůze 16. 3. 1929.

233 Tamtéž, Zápis z výborové schůze ze dne 20. 8. 1934.

234 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů, Zápis z členské schůze ze dne 13. 7. 1922.

235 Tamtéž, Zápis z členské schůze ze dne 13. 7. 1922.

236 Tamtéž, Zápis z členské schůze ze dne 17. 7. 1922.

Dochovaná pokladní zpráva

O stavu financí spolku vypovídá též Pokladní zpráva za rok 1928²³⁷, která je cenným zdrojem informací o tom, jak vypadal roční obrat spolkové pokladny. Tuto zprávu zpracoval pokladník Svatopluk Soukal a předseda spolku Oldřich Smíšek ji předložil na valné hromadě 9. 2. 1929.²³⁸

Zůstatek v pokladně z roku 1927: 760,50 Kč			
Příjmy za rok 1928		Výdaje za rok 1928	
Příspěvky	213,00 Kč	Dluh u p. Cejnka	120,90 Kč
Výstavka	160,60 Kč	Příspěvky do Svazu čs. studentstva	63,00 Kč
Zisk z divadla	229,00 Kč	Příspěvek pohořelým	100,00 Kč
Taneční hodiny	5650,90 Kč	Výstavka	246,50 Kč
		Divadelní knihy	21,20 Kč
		Různé výdaje	157,00 Kč
		Taneční hodiny	4879,00 Kč
Příjmy celkem	6253,50 Kč	Výdaje celkem	5612,60 Kč

Tabulka 4: Pokladní zpráva za rok 1928

Ze zprávy je patrné, že celkový majetek spolku v penězích činil 1 401,40 Kč, z toho bylo 1 157,60 Kč na hotovosti a 243,10 Kč na vkladní knížce u Městské spořitelny Tišnov. Roční obrat v pokladě v r. 1928 byl celkem 11 866,10 Kč a spolek vykázal roční zisk ve výši 640,90 Kč.

6.3 Problémy ve financích spolku

Spolkové finance nebyly vždy bez problémů. Nejednalo se ani tak o jejich nedostatek, jako o neúplné vedení pokladních záznamů a účtů ze strany některých pokladníků. Nejtěžšího prohřešku se dopustil pokladník Soukal, který neproplácel účty a získané peníze použil pro vlastní potřebu, za což byl ze spolku vyloučen. Před vyloučením ho nezachránilo ani to, že zpronevěřené peníze vrátil spolku zpět.²³⁹

237 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 11, Pokladní zpráva za rok 1928.

238 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z valné hromady ze dne 9. 2. 1929.

239 Tamtéž, Zápis z výborové schůze 9. 3. 1929.

Jinou stížnost na adresu spolkového pokladníka nacházíme v r. 1931. V zápisu z výborové schůze stojí: „*Největší nepořádek shledán u správy pokladny, kde se nevybírají příspěvky a nevedou pokladní záznamy, vůbec konstatováno, že pokladna je v úplném rozkladu.*“²⁴⁰

Dále se v obou knihách zápisů o schůzích výborových, členských a valných hromadách můžeme několikrát setkat s nevyrovnanými pohledávkami ze strany členů spolku. V některých případech sice došlo k vyrovnání dluhu, ale zpravidla byly tyto pohledávky prohlášeny za nedobytné a bylo usneseno je odepsat.²⁴¹

6.4 Shrnutí

Zjištěné pokladní zápisy a poznámky o stavu pokladny v dochovaných pramenech nám sice neposkytují komplexní přehled o financování a hospodaření spolku, přesto jsou pro nás cenným zdrojem dat, ze kterých lze učinit následující shrnutí.

Příjmy spolku tvořily na jedné straně členské příspěvky, které vzhledem ke své výši nemohly poskytnout spolku dostatečné zdroje, na druhé straně prostředky, které Barák získal vlastní činností (taneční lekce, divadelní představení atd.). Tyto prostředky tvořily klíčové zdroje spolkové pokladny.

Studentský spolek Barák však nebyl založen za účelem tvorby vlastního zisku, proto také získané finance z uspořádaných akcí obratem použil na dobročinné účely (stipendia, pomoc postiženým povodní, stavba školy atd.). Další výdaje, mimo uvedenou podporu potřebným, tvořily režijní náklady spojené s pořádáním akcí a propagací spolku, výdaje na provoz spolku (poštovné, úřední kolky atd.) a v malé míře odměny pro členy spolku (např. roznášení spolkového oběžníku).

Z pramenů je dále patrné, že účetní zápisy spolku nebyly vždy vedeny s dostatečnou odpovědností. Jednou z příčin může být skutečnost, že Barák byl tvořen převážně mladými lidmi, studenty, kteří brali úřední agendu spolku s jistou lehkovážností a vyřizování pro ně méně zajímavých spolkových záležitostí často odkládali na neurčito.

240 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z výborové schůze ze dne 6. 1. 1931.

241 Tamtéž, Zápis z mimořádné valné hromady konané v Sokolovně dne 8. 9. 1926.

7 Dochované archivní materiály

Fond Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, je uložen ve Státním okresním archivu Brno-venkov se sídlem v Rajhradě u Brna pod signaturou G-58. Pro svoji zlomkovitost byl zpracován tematicko-chronologicky a celkem je složen z 20 inventárních jednotek.²⁴²

Pro zpracování dějin spolku jsou důležité dvě knihy zápisů z výborových schůzí, členských schůzí a valných hromad. První kniha pokrývá období 1907 – 1922 a druhá zachycuje léta 1926 – 1934. Obě tyto knihy jsou klíčovým pramenem pro tuto bakalářskou práci. V archivu se mezi materiály dochovala ještě i evidenční kniha členů spolku. Bohužel zápisy v ní jsou nedostačující pro rekonstrukci členské základny.

Spisový materiál ve fondu tvoří stanovy spolku z roku 1926, spolková korespondence, torzovité přihlášky a seznamy členů, pozvánky na schůze spolku či spolkové oběžníky a pár poznámek k historii spolku. Taktéž dochované účetní materiály jsou pouze torzovitého charakteru (pokladní zpráva, šekové poukázky atd.).

Ve fondu se nacházejí i dvě fotoalba obsahující fotografie z let 1926 – 1930, které zachycují záběry z divadelních představení, ale také i záběry ze spolkových výletů. Bez zajímavosti není ani sbírka negativů a diapozitivů na skle, které rovněž dokumentují spolkové výlety a divadelní představení a jsou doplněné o různé citáty členů spolku.

Z grafického hlediska je velmi zajímavou součástí fondu sbírka letáků a plakátů k divadelním představením a jiným spolkovým akcím a také sbírka pozvánek do tanečních hodin, na karnevaly a jiné večírky pořádané spolkem. Typografická úprava některých archivních materiálů, zvláště z řady pozvánek, zcela jednoznačně vychází z československé umělecké avantgardy 20. let 20. století, jejímž představitelem byl např. známý typograf Karel Teige. Díky této sbírce bylo možno v bakalářské práci doplnit či upřesnit záznamy v knihách zápisů o činnosti spolku a jím pořádaných akcí.

Bohužel z původního spolkového archivu a spolkové knihovny, o nichž je zmínka v zápisu z výborové schůze ze dne 20. 8. 1934, zůstalo pouze pár poznámek a scénářů k divadelním představením a některá čísla časopisů Tylův odkaz, Probuzení nebo

242 DUREC, Ivo. SOKA Brno-venkov. Barák, spolek studentstva na Tišnovsku. Inventář, ev. č. inv. 225.

věstník Hraničářská stráž. Přitom zápis uváděl počet cca 230 divadelních knížek, plakátů a pozvánek.

Ve fondu Okresní úřad Tišnov se nacházejí další materiály týkající se spolku Barák. Jedná se o záznamy úřední provenience. Konkrétně jde o různá oznámení, rozhodnutí, úřední povolení nebo o záznamy ve spolkovém katastru, které svým charakterem mohou doplňovat základní informace o činnosti spolku.

8 Významné osobnosti, členové Baráku

Z osobností, které trávily volné chvíle prací pro spolek Barák a podílely se tak na utváření tišnovského kulturního dění, byli vybráni Božena Komárková, Miloš Wasserbauer a Oldřich Smíšek. Ačkoliv jde o osoby se zcela rozdílným zaměřením, spojuje je nejen tišnovský spolek Barák, ale také skutečnost, že se dokázali obětovat pro druhé, což je stálo nejednou mnoho sil, ale v případě Oldřicha Smíška bohužel také i vlastní život.

Doc. PhDr. Božena Komárková, ThDr.h.c.

Božena Komárková se narodila 28. ledna 1903 v Tišnově. Po absolvování reálného gymnázia v Brně studovala na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, kde v r. 1929 získala doktorát z filozofie. Po studiích vyučovala na různých měšťanských školách, později působila jako středoškolská profesorka na gymnáziích v Ivančicích a v Moravské Ostravě. Od r. 1928 byla členkou Akademického spolku YMCA. Za své členství v odbojové organizaci Obrana národa byla během německé okupace vězněna. Po válce se vrátila do Brna, ale nastupující komunistický režim ji poslal do nuceného důchodu. Později se stala signatářkou Charty 77. Na sklonku života obdržela několik ocenění. V r. 1991 jí byl propůjčen řád T. G. Masaryka za celoživotní boj o demokracii. Paní Božena Komárková zemřela 27. ledna 1997 v Brně.²⁴³

Ve Studentském spolku Barák se Božena Komárková angažovala již během gymnaziálních studií. V zápisu z valné hromady z 1. 9. 1919 je napsáno „*Za člena výb. bez funkce zvolena kol. B. Komárková.*“²⁴⁴ Zpočátku měla na starosti správu spolkového režijního materiálu (barvy, papír atd.). Následně vystřídala různé výborové funkce (zapisovatelka, knihovnice, jednatelka).

V první polovině dvacátých let, v době, kdy se spolek potýkal s vnitřními problémy, prosazovala prosokolský směr spolku.²⁴⁵ V rámci spolku pořádala i různé debaty a referáty (např. na téma Masarykova filozofie českých dějin). Ve druhé polovině 20. let působila ve vedení sociální sekce a v dozorčí radě spolku. V r. 1928 se účastnila

243 Božena Komárková. GABRIEL A KOL., Jiří. *Slovník českých filozofů* [online]. [cit. 2016-03-14].

Dostupné z: <https://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/komark.html>.

244 SOkA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů, Zápis z valné hromady 26. 12. 1919.

245 Bližší informace poskytnete kapitola 4.1 Léta 1918 – 1922, s. 32.

jménem spolku Barák konference Akademické Ymky. Po roce 1929 již ve spolku nepůsobila, což pravděpodobně souvisí se změnou jejího působiště po dokončení univerzitních studií.

RNDr. Miloš Wasserbauer

Miloš Wasserbauer se narodil 14. 6. 1907 ve Svatoslavi. V Brně vystudoval Českou státní reálku a následně Přírodovědeckou fakultu Masarykovy univerzity. V roce 1937 se stal režisérem opery Zemského divadla v Brně. Během dalších let působil nejprve v Ostravě a následně i v Bratislavě. Do Brna se vrátil v r. 1960, kde se nadále věnoval operní režii a společně se svou chotí i pedagogické činnosti v oblasti operní tvorby. Miloš Wasserbauer zemřel v Brně 8. 8. 1970.²⁴⁶

Do tišnovského spolku Barák vstoupil Miloš Wasserbauer coby student brněnské reálky v r. 1924.²⁴⁷ Ve spolku působil jako člen výboru, kde měl na starosti různé funkce (správu spolkového archivu nebo dramatický odbor v rámci zábavní sekce). Později působil i jako člen dozorčí rady spolku. Jeho zásluhou spolek získával nové členy, což dokládá poděkování předsedy spolku na členské schůzi 15. 9. 1928: „*Kol. předseda chválí obětavou činnost kol. Wasserbauera a klade jej za příklad ostatním.*“²⁴⁸ Podílel se na spolkové divadelní tvorbě, a to nejen jako režisér divadelních představení, ale také jako jevištní technik či tvůrce jevištní výpravy a scénograf.

JUDr. Oldřich Smíšek

Oldřich Smíšek se narodil v Tišnově dne 13. 4. 1906. Pocházel z hudební rodiny. Vystudoval Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Po studiích nastoupil na místo okresního soudce v Novém Městě na Moravě. V roce 1939 po nacistické okupaci vstoupil do ilegální novoměstské jednotky odbojové organizace Obrana národa, která byla bohužel nacisty odhalena. Oldřich Smíšek byl zatčen gestapem a následně byl v době stanného práva dne 14. 6. 1942 popraven v brněnských Kounicových kolejích.²⁴⁹

246 Wasserbauer Miloš. *Národní divadlo Brno* [online]. [cit. 2016-03-14]

Dostupné z: <http://www.ndbrno.cz/o-divadle/online-archiv/wasserbauer-milos>.

247 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 8, Přihláška Miloše Wasserbauera do Feriálního klubu „Barák“.

248 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z členské schůze 15. 9. 1928.

249 RUDOLFOVÁ, Věra. *Kraj návratů a vzpomínek*. s. 61 – 67.

Členství Oldřicha Smíška ve Studentském spolku Barák je s jistotou doloženo v r. 1926. Podle zápisu z valné hromady ze dne 23. ledna byl zvolen toho dne jednatelem spolku.²⁵⁰ V letech 1928 – 1930 působil ve funkci předsedy spolku a v r. 1933 stál u znovuoživení aktivity spolku po dlouhodobé nečinnosti.²⁵¹

Pro spolek Barák byl důležitý jeho kladný vztah k hudbě. V Baráku vedl spolkový orchestr, který býval pod jeho dirigentskou taktovkou nejen hudebním doprovodem divadelních představení, ale také hrával na zábavných večerech spolku. Jeho obětavou prací pro Barák dokládá zápis z oslav padesátého výročí trvání spolku: *„Úpravy scénické hudby a řízení orchestru se podjal kol. Dr. Smíšek. I on, přes svoje trvalé zaměstnání v Brně, nelitoval častých zájezdů do Tišnova, aby mohl nacvičovat orchestr, který svou zásluhou za poměrně malý náklad rozmnožil i silami profesionálními – ovšem, pouze na generálku a představení. Jeho práce nebyla také marná, neboť orchestr pod jeho energickou taktovkou podal výkon na naše poměry nečekaný.“*²⁵²

Oldřich Smíšek svou prací výrazně přispěl nejen ke spolkové činnosti, ale také k utváření společenského života meziválečného Tišnova.

V této práci není bohužel prostor pro vytvoření dalších medailonků osobností, které byly členy Studentského spolku Barák a svou aktivitou se spolupodílely na kulturním dění na Tišovsku. Ponechejme zatím toto téma otevřené pro případné další bádání.

250 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Zápis z valné hromady 23. 1. 1926.

251 Více k činnosti spolku v kapitole 4.4 Léta 1931 – 1934 s. 44.

252 SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišovsku, i. č. 2, Kniha zápisů, Oslavy 50. let trvání Baráku.

Závěr

Feriální klub studentstva Barák, resp. Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, vešel do nové republiky ve 34. roku své existence. Doba jeho největší slávy sice již pominula, ale přesto si i nadále udržel přední místo mezi tišnovskými spolky. Spolek se sice během sledovaného období několikrát potýkal s existenčními problémy, ale tyto krize se podařilo překonat a jeho členové se opět zapojili do společné práce. Pořádali různé přednášky, hudební akademie, taneční hodiny a hráli divadelní představení pro malé i velké diváky, a to nejen ve vlastní režii, ale i ve spolupráci s dalšími tišnovskými organizacemi. Hlavním partnerem Studentského spolku Barák byla Tělocvičná jednota Sokol. Lze sice pozorovat i jistou dávku vzájemné rivality mezi oběma organizacemi, přesto byla spolupráce pro oba spolky přínosná. Spolek se nebránil ani spolupráci s městem Tišnov, jak dokládají příklady spolupráce na Podhorácké výstavě, podílení se na provozu knihovny nebo společné přednášky s Místní osvětovou komisí, kde se uplatnil i osvětový účel spolku. Spolek plnil v rámci svých možností i podporovací účel. Formou stipendií podporoval nemajetné studenty, dále přispěl na stavbu školy nebo opravu vyhořelé Sokolovny a lhostejný nezůstal ani k sousedům, které postihla živelná pohroma. Není bez zajímavosti, že spolek tvořil pro místní mládež pomyslnou vstupní bránu k zapojení se do společensko-kulturního dění, neboť pro mnohé z nich byl první zkušeností se spolkovou činností v jejich životě. Tyto získané zkušenosti mohli dále uplatnit nejen v jiných organizacích, ale také v osobním životě. Ze zjištěných skutečností lze konstatovat, že účel spolku vymezený v jeho stanovách byl naplněn a spolek měl svůj zasloužený podíl na formování kulturního života místních obyvatel v letech 1918 – 1938.

Cílem práce bylo představit spolkový život v meziválečném Tišnově na příkladu Studentského spolku Barák. Prostřednictvím dobových reálií v úvodu práce je čtenáři představen společensko-kulturní kontext, na který navazuje samotné představení vybraného spolku Barák. Díky dochovaným archivním materiálům a dobovému tisku se podařilo zmapovat činnost spolku během sledovaného období včetně jeho hospodaření a spolupráce s ostatními tišnovskými spolky a organizacemi, čímž byl splněn hlavní cíl práce. Pro její obohacení byla práce dále doplněna o rozbor dochovaných archiválií a o krátké medailonky významných členů spolku. Přínosem práce je i její časová návaznost na již dříve zpracovanou část historie spolku před rokem 1918.

Z badatelského pohledu by bylo jistě přínosné případné zmapování činnosti spolku od počátku druhé republiky až do okamžiku jeho zániku v období okupace, čímž by byla uzavřena celá jeho historie. Bohužel pro toto období se z činnosti spolku nedochovaly přímé pramenné materiály, což vytváří jistou komplikaci v bádání. Přesto by ke zmapování činnosti spolku mohl dopomoci archivní fond Okresní úřad Tišnov, ve kterém jsou uloženy dokumenty úřední provenience (povolení, potvrzení atd.). V rámci heuristiky případné navazující práce by badatel neměl opomenout ani archivní fond Oberlandrátu Tišnov a informace z místního dobového tisku.

Zajímavým tématem by bylo taktéž bádání po osudech ostatních tišnovských spolků nejen v době první republiky, ale také v období druhé republiky a německé okupace. Jakým způsobem ovlivnily život tišnovských obyvatel ve válečných letech, zda byly okupační správou perzekuovány, kdy a jak zanikly, popř. zda byly po skončení války znovu obnoveny.

Seznam pramenů a literatury

Seznam pramenů

Státní okresní archiv Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 1, Kniha zápisů o schůzích výborových, členských a valných hromadách.

Státní okresní archiv Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 2, Kniha zápisů o schůzích výborových, členských a valných hromadách.

Státní okresní archiv Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 4, Stanovy.

Státní okresní archiv Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 6, Korespondence.

Státní okresní archiv Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 7, Pozvánky na schůze spolku, oběžníky.

Státní okresní archiv Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 8, Přihlášky a seznamy členů.

Státní okresní archiv Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 10, Poznámky k dějinám spolku.

Státní okresní archiv Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 11, Zlomky účetního aktového materiálu.

Státní okresní archiv Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 12, Plakáty.

Státní okresní archiv Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 13, Letáky s programy divadelních a jiných kulturních a zábavných pořadů.

Státní okresní archiv Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 14, Pozvánky.

Státní okresní archiv Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 15, Album s fotografiemi.

Státní okresní archiv Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 20, Zlomky spolkové knihovny, časopisy, výstřižky.

Státní okresní archiv Brno-venkov. Fond A-3, Okresní úřad Tišnov, i. č. 554, Feriální klub „Barák“.

Státní okresní archiv Brno-venkov. Fond A-3, Okresní úřad Tišnov, i. č. 556, Spolkové výkazy, stanovy.

Archivní pomůcky

DUREC, Ivo. SOkA Brno-venkov. *Barák, spolek studentstva na Tišnovsku*. Inventář, ev. č. 225.

PŘÍLESKÁ, Hana. SOkA Brno-venkov. *Okresní úřad Tišnov 1855 – 1945/1951/*. Inventář, 1970, ev. č. 9.

PŘÍLESKÁ, Hana. *Okresní archiv Brno-venkov se sídlem v Rajhradě: průvodce po archivních fondech a sbírkách*. Praha. 1983, 280 s.

Seznam literatury

CIBULKA, Pavel. *Tišnov: příroda, dějiny, památky, lidé*. Tišnov: Město Tišnov, 2013, 625 s.

HÁJEK, Jan. *Čtení o starém Tišnově*. Tišnov: MěstNV v Tišnově, 1986, 55 s.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, Jan JANÁK a Jan DOBEŠ. *Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost*. Praha: Lidové noviny, 2007, 568 s.

KOTRMAN, Jiří a kol. *160 let železnice v Brně*. Brno, 1999, 130 s.

OHAREK, Václav a Augustin KRATOCHVÍL. *Vlastivěda moravská*. V Brně: Musejní spolek, 1923, 464 s.

RUDOLFOVÁ, Věra. *Kraj návratů a vzpomínek*. Tišnov: SURSUM, 2013, 179 s.

SEDLÁK, Bohuš. *40 roků Sokola v Tišnově: 1892 – 1932*. V Tišnově: Nákladem Sokola, 1932, 48 s.

Sborníky

DUREC, Ivo. Barák, feriální klub studentstva na Tišnovsku: Kulturní a společenský význam jednoho spolku v Tišnově v letech 1884 – 1918. In: *Jižní Morava*. 2001, 105 – 119.

SALAJKA, Z. *Sborník 50 let gymnasia v Tišnově 1920 – 1970*. Tišnov: Městský národní výbor, 1970, 77 s.

Encyklopedie a slovníky

FORST, Vladimír, Jiří OPELÍK a Luboš MERHAUT. *Lexikon české literatury: osobnosti, díla, instituce*. Praha: Academia, 1985. sv. 1 A – G.

HOSÁK, Ladislav a Šrámek RUDOLF. *Místní jména na Moravě a ve Slezsku 2, M – Ž*. Praha: Academia, 1980.

CHYTIL, Alois. *Chytilův úplný adresář republiky československé*. Praha: A. Chytil, 1924, 2 mikrofilmy (474, 487 polí).

Statistický lexikon obcí na Moravě a ve Slezsku: úřední seznam míst podle zákona ze dne 14. dub. 1920, čís. 266 Sb. zák. a nař. : vydán min. vnitra a stát. úř. statist. na zákl. výsledků sčítání lidu z 15. února 1921. V Praze: Státní úřad statistický, 1924, xxii, 219 s.

Statistický lexikon obcí v republice Československé: úřední seznam míst podle zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 266 sb. zák. a nař. : vydán ministerstvem vnitra a Státním úřadem statistickým na základě výsledků sčítání lidu z 1. 12. 1930. V Praze: Orbis, 1935, 22, 212 s.

VOPRAVIL, Jaroslav Stanislav. *Slovník pseudonymů v české a slovenské literatuře: (anagramů, kryptonymů, značek, jmen původních, přijatých, dvojitych, polatinštělých atd.).* Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1973, 1540 s.

Akademické práce

HORNOCHOVÁ, Šárka. *Samospráva města Tišnova v letech 1918 - 1943.* Brno, 2014. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav pomocných věd historických a archivnictví. Vedoucí práce PhDr. Jiřina Štouračová.

MANDELÍČKOVÁ, Monika. *Spolková činnost v bývalém politickém okrese Tišnov v meziválečném období se zvláštním zřetelem na činnost tělovýchovnou, kulturní a osvětovou.* Olomouc, 2000. Diplomová práce. Univerzita Palackého, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Prof. PhDr. Miloš Trapl, CSc.

Příspěvky v periodiku

BLAŽKOVÁ, Věra. Feriální klub studentstva Barák. *Tišnovsko.* 1993, **XXIV**(jaro 1993), s. 6 – 8.

HÁJEK, Jan. V Tišnově 28. října 1918. *Tišnovsko.* Tišnov, 1988, **XIX**(10), 152 – 153.

HÁJEK, Jan. Perličky z minulého století. *Tišnovsko.* Tišnov, 1988, **XIX**(3), 44 – 45.

HÁJEK, Jan. Tišnov na přelomu století. *Tišnovsko.* Tišnov, 1988, **XIX**(9), 138 – 139.

HANUS, Vojtěch. Kulturní poměry do roku 1918. *Tišnovsko.* Tišnov, 1998, **XXIX**(jaro), 12 – 22.

ZACPAL, Josef. Tišnov v letech 1918 – 1945. *Tišnovsko.* Tišnov, 1998, **XXIX**(podzim), 1 – 24.

Periodika

- Náš kraj*. Tišnov: Jan Brabec, 1925, **6**(36).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1925, **6**(41).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1925, **6**(43).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1926, **7**(8).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1926, **7**(17).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1926, **7**(21).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1926, **7**(48).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1927, **8**(34).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1927, **8**(48).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1927, **8**(52).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1928, **9**(28).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1928, **9**(36).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1928, **9**(41).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1928, **9**(47).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1929, **10**(13).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1930, **10**(12).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1933, **12**(36).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1934, **14**(7).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1935, **15**(8).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1936, **16**(29).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1936, **16**(45).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1939, **19**(48).
Náš kraj. Tišnov: Jan Brabec, 1940, **20**(15).
Zájmy kraje. Boskovice: Malohanácká tiskárna, 1931, **4**(5).
Zájmy kraje. Boskovice: Malohanácká tiskárna, 1935, **8**(3).

Internetové zdroje

- Archivní fondy ČR. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. c 2015
[cit. 2016-01-31]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archivni-fondy-cr/default.aspx>.
Bibliografie dějin českých zemí: Historický ústav AV ČR. Bibliografie dějin českých zemí [online]. Praha: Historický ústav AV ČR, 2016 [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://portaro.eu/huav/authorities/79243#id=hiyQu1TXSDuuTfnG326olA&pageSize=30&sorting=default>

Galerie archivářů. Státní okresní archiv Brno-venkov [online]. [cit. 2016-01-29].
Dostupné z: <http://brno-venkov.mza.cz/galerie/galerie-archivaru>

Historie gymnázia. Gymnázium Tišnov [online]. Tišnov, 2013 [cit. 2016-03-12].
Dostupné z: <http://www.gym-tisnov.cz/old/index.php?frame=historie>

Historie nemocnice. Nemocnice Tišnov [online]. [cit. 2016-01-31]. Dostupné z:
<http://www.nemtisnov.cz/o-nas/historie-nemocnice>

Osobnosti: Jan Máša. Encyklopedie dějin města Brna [online]. 2014 [cit. 2016-03-06].
Dostupné z: http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=2513

Osobnosti: Prof. PhDr. Robert Konečný, CSc. Encyklopedie dějin města Brna [online].
2014 [cit. 2016-03-21]. Dostupné z: http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=11981.

Osobnosti: Karel Formánek. Město Tišnov [online]. 2014 [cit. 2016-03-21].
Dostupné z: <http://www.tisnov.cz/karel-formanek>

Současnost města. Město Tišnov [online]. 2014 [cit. 2016-01-30].
Dostupné z: <http://www.tisnov.cz/soucasnost-mesta>

Stručná historie města. Město Tišnov [online]. 2014 [cit. 2016-01-31]. Dostupné z:
<http://www.tisnov.cz/strucna-historie-mesta>

Katalog podhorácké výstavy v Tišnově od 3. do 31. července 1927. Dostupné z:
<http://kramerius.mzk.cz/search/handle/uuid:e8157fbe-a312-4f16-9b7d-e957657c4e1d>.

Památník k jubilejním oslavám Tišnovska 1934. Rada města Tišnova, 68 s. Dostupné z:
<http://kramerius.mzk.cz/search/handle/uuid:13bec8f2-5774-11e3-ae9f-0050569d679d>.

Něco z historie. AFK Tišnov [online]. Tišnov, 2015 [cit. 2016-03-12]. Dostupné
z: <http://www.afktisnov.cz/clanek-detail/4>

Božena Komárková. GABRIEL A KOL., Jiří. Slovník českých filozofů [online]. [cit.
2016-03-14]. Dostupné z: <https://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/komark.html>.

Wasserbauer Miloš. Národní divadlo Brno [online]. [cit. 2016-03-14]
Dostupné z: <http://www.ndbrno.cz/o-divadle/online-archiv/wasserbauer-milos>.

Seznam použitých zkratk

FDTJ	Federace dělnických tělovýchovných jednot
KČT	Klub českých turistů
KSČ	Komunistická strana Československa
MNS	Místní národní souručenství
MOK	Místní osvětová komise
NS	Národní souručenství
S.K. Tišnov	Sportovní klub Tišnov
SOkA	Státní okresní archiv
TJ	Tělocvičná jednota

Seznam příloh

Textové přílohy

Stanovy spolku z r. 1926

Obrazové přílohy

Obr. 1: Pozvánka na valnou hromadu

Obr. 2: Přihláška do studentského spolku Barák

Obr. 3: Leták na divadelní představení Romantikové

Obr. 4: Členky Baráku na Podhorácké výstavě r.1927

Obr. 5: Fotografie z divadelního představení Sněhurka a sedm trpaslíků (r. 1927)

Obr. 6: Pozvánka na dotancovanou tanečních hodin

Obr. 7: Fotografie „Členové Baráku pomáhají na stavbě Sokolovny“

Přílohy

Stanovy spolku z r. 1926*

Jméno spolku:

§1 Barák, spolek studentstva na Tišnovsku

Sídlo spolku:

§2 Spolek sídlí v Tišnově

Jednací řeč:

§3 Jednací řeč je česká

§4 Spolek je nekonfesijní, nepolitický, nestranný a pokrokový

§5 Účel spolku je:

- 1) Vzdělávací mezi členy spolku i širší veřejností
- 2) Podporovací, pokud jde o studentské, národní a sociální instituce
- 3) Pěstovati společenský život
- 4) Stavovský

§6 Prostředky k dosažení účelu:

- 1) Přednášky spolkové i veřejné, vědecké vycházky, rozpravy a kurzy
- 2) Přispívání k vydávání odborných knih českých, překladů, tiskopisů a litografií
- 3) Odborná knihovna (čítárna)
- 4) Divadelní představení, koncerty, akademie atp.
- 5) Jmění výdajné se tvoří z příspěvků členských, výtěžků podniků spolkem pořádaných, darů atp.
- 6) Organizace spolku

O členech a podmínkách členství:

§7 Členové jsou:

- 1) čestní
- 2) zakládající
- 3) činí

Ad. 1) Čestným členem se stává, kdo pro své zásluhy o spolek a o studentstvo, nebo pro své zásluhy vědecké, veřejné, po návrhu ústředního výboru, nebo po písemném návrhu 1/3 činného členstva byl 2/3 většinou valné hromady zvolen

Ad. 2) Zakládajícím členem se stává, kdo složí nejméně 200 Kč během jednoho roku, byv výborem přijat

* SOKA Brno-venkov. Fond G-58, Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 4, Stanovy.

Ad. 3) Činnými členy spolku mohou být:

- 1) Studující všech škol vysokých
- 2) Studující vyšších tříd všech škol středních
- 3) Studující všech škol odborných

Práva a povinnosti členů:

§8 Práva členů

- 1) Zúčastniti se všech podniků a schůzí spolkem pořádaných
- 2) Užívatí všech vzdělávacích prostředků
- 3) Podávati návrhy, stížnosti a dotazy
- 4) Nahlížeti za přítomnosti všech členů výboru do všech spolkových záznamů a archivů

Jen činným členům náleží:

- 1) Voliti a volen býti
- 2) Voliti ve schůzích (za podmínek v § 10)
- 3) Podávati valné hromadě návrhy na příští program do příštího správního roku

§9 Každý člen je povinen:

- 1) Zachovávati usnesení stanov, schůzí resp. valných hromad výboru
- 2) Navštěvovati valné hromady a členské schůze.
- 3) Přispívati dle svých sil k činnosti spolkové a řádně vykonávati funkce, jež převzal
- 4) Zachovávati naprostou kolegiálnítu
- 5) Platiti valnou hromadou ustanovené příspěvky

§10 O právu hlasovacím:

- 1) Právo hlasovati má jen ten člen, jež zaplatil příspěvky za uplynulé správní období od počátku správního roku a za období, v němž se hlasování právě naskytlo
- 2) Pro hlasování ve výročí valné hromady platí toto doplňující ustanovení:
 - A) Ti, kdož svoje členství obnovili, hlasují o všech bodech jednání
 - B) Kteří ho neobnovili, hlasují jen o věcech týkajících se právě končícího správního období
 - C) Nově přijatí o bodech, které se vztahují na činnost v příštím správním roce

O zániku členství:

§11 Členem přestává býti:

- 1) Kdo vystoupení oznámí písemně výboru a se spolkem se vyrovná

- 2) Kdo do nového správního roku neobnoví své členství
- 3) Kdo do nového správního roku nezaplatí příspěvek
- 4) Kdo po návrhu některého člena byl výborem vyloučen
Od nálezu výboru se možno odvolati k valné hromadě. Odvolání nemá odkladného účinku.
- 5) Kdo dovršil 3. rok po absolvování svého studia, vyjma případy jinak rozřešené rozhodnutím ústředního výboru

Správa organizace spolku:

§12 Všeobecné ustanovení:

Správní rok počíná 1. ledna každého roku

§13 Záležitosti spolku řídí valná hromada, ústřední výbor a sekce

O valných hromadách:

§14 Každého roku je jedna řádná valná hromada. Svolává se v první polovici ledna

§15 Mimořádnou valnou hromadu svolává ústřední výbor kdykoliv je potřeba, neb požádá-li o to 1/5 členstva písemně do 8 dnů

§16 Čas, místo a program valné hromady oznámí se písemně předem, nejméně do 3 dnů

§17 Zamýšlená změna stanov a účel, za nímž se valná hromada svolává, musejí býti výslovně ohlášeny na vyhláškách o svolání valné hromady

§18 K platnému zahájení valné hromady je třeba přítomnosti ½ členů činných. Nesejde-li se tento počet, zahájí se valná hromada po ½ hod., pak je kompetentní usnášeti se za účasti jakékoliv

§19 Návrhy k valné hromadě nutno podati ústřednímu výboru 3 dny předem písemně

§20 Valné hromadě přísluší:

- 1) Voliti čestné členy k návrhu výboru
- 2) Voliti ústřední výbor
- 3) Voliti dvoučlennou dozorčí radu, volenou z vysokoškoláků a pokud možno z bývalých členů výboru
- 4) Vykládati stanovy a měniti je za souhlasu 2/3 přítomných členů
- 5) Schvalovati program sekcí.
- 6) Posuzovati a schvalovati zprávy výboru.
- 7) Stanoviti roční příspěvky a zápisné
- 8) Rozhodovati o jmění spolkovém
- 9) Usnášeti se o návrzích, byly-li podány ústřednímu výboru aspoň 3 hod. před

valnou hromadou. Návrhy, které ústřední výbor přijal, mohou být valnou hromadou projednány, podporuje-li je 1/5 přítomných

10) Rozhodovati o rozpuštění spolku

§21 Valná hromada se usnáší nadpoloviční většinou hlasů přítomných. Ke změně stanov se vyžaduje 2/3 členů přítomných na valné hromadě

§22 O ústředním výboru:

Ústřední výbor se skládá z 10 členů a 2 náhradníků:

- 1) předseda
- 2) místopředseda
- 3) jednatel
- 4) pokladník
- 5) zapisovatel
- 6) archivář
- 7) knihovník
- 8) 3 předsedové sekcí

§23 Ústřední výbor se volí na výroční valné hromadě na dobu 1 roku. Byla-li ústřednímu výboru vyslovena nedůvěra, nebo odstoupí-li, volí se na mimořádné valné hromadě výbor provizorní a trvá až do konce správního roku

§24 Funkce si rozdělí výbor sám až na předsedu, jednatele a pokladníka, které ustanovuje valná hromada

§25 Vystoupí-li během roku předseda, setrvá ve svém úřadě, dokud výbor jeho rezignaci nepřijme

§26 Vystoupí-li některý člen výboru, povolá předseda náhradníka

§27 Nedostává-li se náhradníků, může ústřední výbor kooptovati z řad členstva

§28 Dovolenu udílí výbor, která nesmí přesahovati 2 měs., jinak musí člen výboru rezignovati. V případě dovolené přejímá funkci některý člen výboru dle usnesení výborové schůze. Dovolena může být poskytnuta nejvýše dvěma členům zároveň

§29 Schůze ústředního výboru svolává předseda, kdykoliv uzná toho potřebu, nebo na přání některého člena výboru

§30 Usnášeti se o věcech spolkových je výbor kompetentní za přítomnosti předsedy nebo místopředsedy a 5 členů výboru. Usnesení se děje prostou většinou hlasů přítomných. Rušiti usnesení výboru může valná hromada nebo 2/3 většina následující výborové schůze

§31 Ústřednímu výboru přísluší:

- 1) Řídit vnitřní i vnější zařízení spolkové, pokud není vyhrazeno valné hromadě a spravovat spolkový majetek
- 2) Svolávat valné hromady a členské schůze a určovat pro ně místo, čas i denní pořádek
- 3) Vykonávat usnesení valných hromad
- 4) Přijímat členy činné a ustanovovat členy čestné
- 5) Rozhodovat o členství členů po jejich 3 letém absolutoriu
- 6) Promíjet nemajetným členům členský příspěvek do 1/10 všeho členstva
- 7) Usnášet se o návrzích a stížnostech členů
- 8) Zbavovat členství
- 9) Rozdělovat funkce, až na předsedy, jednatele a pokladníka
- 10) Právo veta proti sekcím
- 11) Rozhodovat až do valné hromady ve věcech sporných týkajících se stanov
- 12) Po dvojím napomenutí zbavit člena výboru funkce při nedbalém vykonávání věcí správních

§32 Volba ústředního výboru děje se aklamací, lístky, byť si toho přeje jeden člen.

Zvolen jest pro koho souhlasí většina skutečně volících. Při stejném počtu rozhoduje předseda

§33 Ústřední výbor je povinen podat valné hromadě zprávu, již správní rada převzala pro nový správní rok

§34 Práva a povinnosti členů výboru:

- 1) Předseda
 - a) Stojí v čele spolku, předsedá výborovým schůzím a valným hromadám
 - b) Svolává schůze výboru a povolává náhradníky
 - c) Zastupuje spolek vůči jiným osobám a úřadům
 - d) Má vnitřní hlas v sekcích
 - e) Má právo členu, který hrubě porušil stanovy spolkové zakázat místnosti spolkové a užívat jmění spolkového až do rozhodnutí výborové schůze
 - f) Podepisuje listiny spolkové
 - g) V neodkladných záležitostech rozhoduje, v nichž kompetentní výbor je proti dostatečnému schválení
 - h) Může si vyžádat zprávy od funkcionářů všech spolkových institucí
 - i) Svolávat valnou hromadu (§ 15)

- j) Není-li přítomen místopředseda pověří některého člena výboru jeho funkcí
- 2) Místopředseda:
Zastupuje předsedu ve všech jeho právech a povinnostech, když je předseda nepřítomen, nebo když jej pověří svou funkcí
 - 3) Jednatel:
Vede běžnou agendu spolkovou, referuje na schůzích o záležitostech spolkových, podepisuje s předsedou listiny, oznamuje valnou hromadu, sestavuje na ni program
 - 4) Pokladník:
Spravuje peněžní jmění spolku, přijímá hotovosti a vyplácí povolené výplaty. Při návrzích, kde se jedná o vydání, má nárok na slovo po navrhovateli. Vede záznam členských příspěvků
 - 5) Zapisovatel
Vede protokoly schůzí výborových, členských a valných hromad
 - 6) Archivář a statistikář
Spravují archiv spolku a pečují o jeho doplňování. Vedou stálý seznam členů
 - 7) Knihovník
Vede správu knihovny, popř. čítárny
 - 8) Předsedové sekcí
Řídí svoje sekce

§35 O sekcích:

- 1) Sekce vzdělávací
- 2) Sekce sociální
- 3) Sekce zábavní

V čele sekce stojí předseda, který je členem ústředního výboru, zvolený na valné hromadě, 2 členové spolku jmenovaní po návrhu předsedy spolku sekce ústředním výborem. Toto činí výkonnou komisi sekce

§36 Návrhy z oboru příslušné sekce předloží se k rozhodnutí této komisi, jež třeba v každém případě předložit ústřednímu výboru k definitivnímu schválení. K technickému provedení tohoto návrhu kooptuje referent žádoucí počet členů

O dozorčí radě:

§37

- 1) Dozorčí rada se skládá ze dvou členů a je volena valnou hromadou

- 2) Člen dozorčí rady musí být člen vysoké školy nebo její absolvent a nesmí být současně funkcionářem ústředního výboru
- 3) Resignace dozorčí rady musí být podána na valné hromadě
- 4) Dozorčí rada je po dobu správního roku nesaditelná

§38 Dozorčí radě přísluší:

- 1) Kontrolovat zprávu odborových funkcí ústředního výboru a sekcí
- 2) Posuzovat programovou činnost ústředního výboru sekcí a podávat dobrozdání na valných hromadách, před vzejítím absolutoria členům ústředního výboru
- 3) Žádat s udáním důvodů písemně na ústředním výboru svolání valné hromady do 8 dnů. Nebylo-li ústřednímu výboru vyhověno žádosti, má právo svolat valnou hromadu sám, určit její program a řídit jí svým předsedou

§39 Ustanovení dozorčí rady je písemné a musí být podepsáno oběma členy

O rozjetí spolku:

§40

- 1) Usnese-li se na tom valná hromada svolaná za tím účelem 2/3 hlasů všech členů činných
- 2) Má-li méně než 10 členů činných
- 3) Byl-li rozpuštěn

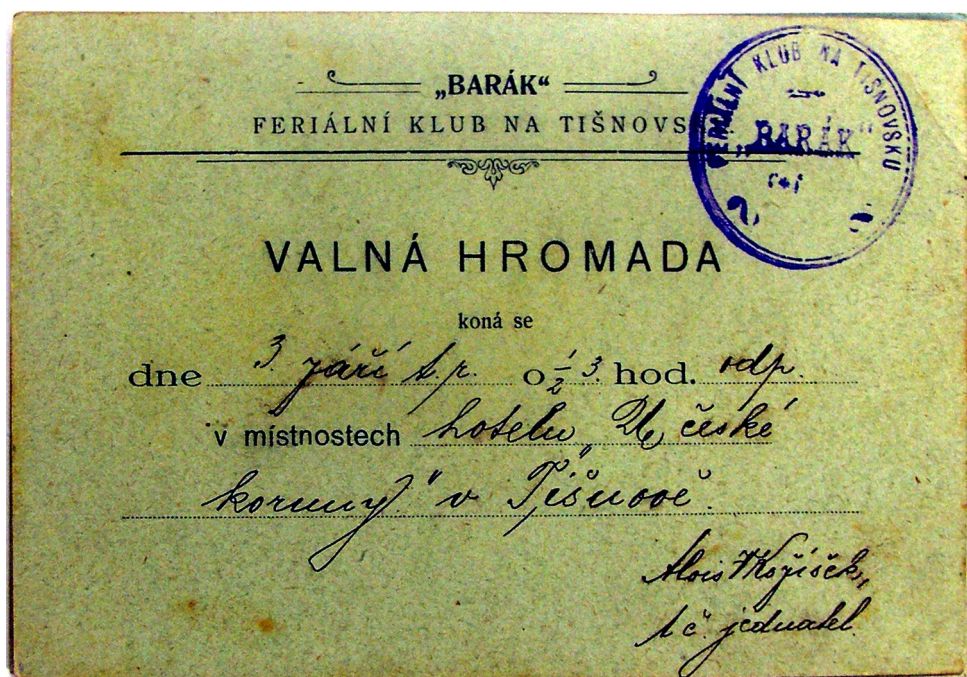
§41 Kdyby spolek přestal trvat a nebyl znovu zřízen do 3 let připadá jeho majetek brněnskému Svazu Československého studentstva s podmínkou, že v případě znovuzřízení spolku jmění bude vráceno spolku

§42 Spolek se znovu zřizuje, přijme-li § 1, 2, 3, 4 těchto stanov

§43 Stanovy tyto podléhají zákonu o sdružování

§44 Všechny vážnější spory členů vyřizují se platně nálezem smírčího soudu. Každá z obou stran sporných jmenuje si dva smírčí soudce ze členů spolku. Předsedu soudu stanoví ústřední výbor. K platnosti nálezu smírčího soudu třeba přítomnosti všech členů soudu a prosté většiny hlasů. Nežvolí-li některá strana svoje soudce, určí je výbor sám ze členů spolku. Strana, které by se nechtělo podrobiti nálezu, může být vyloučena. Výkon nálezu smírčího soudu náleží ústřednímu výboru. Spory členů s výborem vyřizuje valná hromada

Obrazové přílohy

Obr. 1: Pozvánka na valnou hromadu

SOKA Brno-venkov, Fond G-58 Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 7.

PŘIHLÁŠKA.		Obnovené členství.			
		1	2	3	4
Jméno:	Filip Gmil				
Rok, den narození:	18. srpna 1912				
Člen (aspirant):	„Baráku“, studentského spolku v T.				
Vystoupil:					
Navštěvuje školu; ročník	II. k. r. g. v Tišnově				
Adresa prázdninová:	Filip G, Tišnov, Bošimova, č. 408				
Adresa pro školní rok:	Filip G, Tišnov, Bošimova, č. 408				
	<u>Filip Gmil</u> Legitimace vydána:				
	5. IV. 30. J. G.				
		Príspevky zaplacený			
		1	2	3	4

Obr. 2: Přihláška do studentského spolku Barák

SOKA Brno-venkov, Fond G-58 Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 8.

// „BARÁK“ //

KLUB STUDENSTVA NA TIŠNOVSKU

sehraje

ve dvoraně Sokolovny dne 18. září 1920
za režie pana J. Kociána

/ EDMOND ROSTAND: /

ROMANTIKOVÉ.

Veselohra o 3 dějstvích ve verších.

—o—

OSOBY:

Sylvetta	Kol. D. Komárková.
Percinet	„ Dr. L. Kubík.
Štraforel	„ J. Seyfert.
Bergamin, otec Percinetův	„ V. Továrek.
Pasquiot, otec Sylvettin	„ J. Macků.

Zeď, nemá osoba.

Šermíři, hudebníci, černoši, nosiči pochodní, notář, čtyři občané atd.

—o—

Ceny míst:

I. místo 5 Kč, II. místo 4 Kč, III. místo 3 Kč,
přízemí 2 Kč, balkon 4 Kč, galerie 1 Kč.

// Začátek přesně v 8 hod. večer. //

ANT. GOEHNAL, BRNO.

Obr. 3: Leták na divadelní představení Romantikové

SOKA Brno-venkov, Fond G-58 Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 13.

Obr. 4: Členky Baráku na Podhorácké výstavě 1927

SOkA Brno-venkov, Fond G-58 Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č.15, list č.1.

Obr. 5 Divadelní představení Sněhurka a sedm trpaslíků (r. 1927)

SOkA Brno-venkov, Fond G-58 Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 15, list č. 7.

Obr. 6: Pozvánka na dotancovanou tanečních hodin

SOkA Brno-venkov, Fond G-58 Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č. 14.

Obr. 7: „Členové Baráku pomáhají na stavbě Sokolovny“

*SOkA Brno-venkov, Fond G-58 Barák, spolek studentstva na Tišnovsku, i. č.15,
list č.15.*